

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Fyenske Livregiment

Gardehusarregimentet

Bornholmske Artilleri

Generalinspektørerne

Jydske Trainregiment

Lolland-Falsters Hjemmeværn

Forsvarets

Krigsmateriel forvaltning

KONGENS TRO REGIMENTER

OG HJEMMEVÆRN TIL LANDS

HISTORIE OG TRADITIONER MED
GENGIVELSE AF ALLE HÆRENS
OG HJEMMEVÆRNETS EMBLEMER

Af Arne Hoff og Anton Hvidt

**KONGENS
TRO REGIMENTER
OG
HJEMMEVÆRN TIL
LANDS**

Arne Hoff og Anton Hvidt

KONGENS
TRO REGIMENTER
OG
HJEMMEVÆRN TIL
LANDS

Thaning & Appels Forlag

København 1955

Copyright:
Arne Hoff og Anton Hvidt
København, 1955

Omslagsbillede
efter fotografi af Atelier „Fotofritz“
København

A. W. Henningsens Bogtrykkeri

Denne bog tilegnes

Lillemor derhjemme,

hustruen, der blev i hjemmet, når den danske soldat og orlogsgast måtte trække i trøjen, kvinden, der holdt ud trods savn og smalhals, hvis tro og offervilje gav manden i felten mod og styrke, og som tilsidst, da Danmark lå i lænker, gjorde sin pligt med livet som indsats side om side med den danske soldat, soldaten uden uniform, fribedskæmperen.

Indhold

Forord	9
Bogens brug og udformning	11
Aldersorden for regimenter og korps	13
Fodfolksregimenternes udvikling	15
Fyenske Livregt.	18
Sjællandske Livregt.	19
Dronningens Livregt.	20
Kongens Fodregt.	21
Prinsens Livregt.	23
Den kongelige Livgarde til Fods	25
Jydske Fodregt.	27
Bornholmske Fodregt.	28
Feltherrens Fodregt.	29
Falsterske Fodregt.	30
Danske Livregt.	32
Slesvigske Fodregt.	34
Sjællandske Jægerkorps	35
Jydske Jægerkorps	36
Himmerlandske Jægerkorps	37
Panserregimenternes udvikling	38
Jydske Dragonregt.	39
Gardehusarregt.	41
Artilleriregimenternes udvikling	42
Kronens Artilleriregt.	43
Sjællandske Artilleriregt.	44
Nørrejydske Artilleriregt.	45
Sønderjydske Artilleriregt.	47
Bornholmske Artilleri	48
Jydske Luftværnsregt.	49

Ingeniør- og telegrafregimentes udvikling	50
Sjællandske Ingeniørregt.	51
Jydske Ingeniørregt.	52
Sjællandske Telegrafregt.	53
Jydske Telegrafregt.	54
Trainregimentesnes afvikling	55
Sjællandske Trainregt.	56
Jydske Trainregt.	57
Forsvarsstaben	58
Kongens Adjutantstab	59
Hærstaben	59
Landsdelskommandoer	60
Divisioner	60
Generalinspektørerne	60
Hærens Skoler	62
Hærens Officersskole	62
Forsvarets Intendanturkorps	63
Forsvarets Lægekorps	64
Forsvarets Auditørkorps	65
Hærens Musikkorps	66
Militærpolitiet	66
Hærens Dyrlægekorps	66
Forsvarets Feltpræstekorps	67
Forsvarets Velfærdstjeneste	68
Forsvarets Krigsmaterielforvaltning	68
Forsvarets Materielintendantur	69
Forsvarets Bygningstjeneste	69
Remontekommissionen	70
Forsvarets Industrivirksomheder	70
Danmarks Hjemmeværn	72
Hjemmeværnsregionerne	75
Historiske samlinger og arkiver	79
Tøjhusmuseet	79
Hærens Arkiv	79
Enheder, der har skiftet betegnelse eller er ophævet i dette århundr.	81

Forord

Denne lille bog udkommer, før den er færdigskrevet — om den nogensinde bliver det.

Den er et forsøg på at „kortlægge“ alle danske regiments egenart, et arbejde, der næppe nogensinde kan afsluttes. På mange områder kan endnu ingen oplysninger gives. *Enhver der kan udfylde disse huller, bedes med henblik på en senere udgave skrive til forlaget.* I mange tilfælde — det gælder især de yngre regimenter — skal traditionerne faktisk først skabes. En af bogens opgaver er at pege på, hvor dette er tilfældet.

Danmarks hær har regimenter, der i alder og dåd er værdige til at nævnes blandt verdens fornemste. Til oplysningerne om hærens regimenter, dens stabe og institutioner kommer også et afsnit om hjemmevernet, der vel i den nuværende form er ny, men med dybe rødder i dansk forsvars fortid.

Bogens oplysninger er samlet således, at den enkelte soldat, der har tjent i Danmarks hær, straks kan skaffe sig kendskab til eget regiments ansigt — og landsdelens andre regiments. Det er udgiverens håb, at bogen vil bidrage til at øge interessen for korpsåndens skabelse og dyrkelse inden for hæren — den korpsånd, der altid vil være moralens fornemste støtte.

Hvis bogen udadtil tillige kunne medvirke til at give det danske folk et hårdt tiltrængt kendskab til den hær, der som dets flåde og flyvevåben er runden af folket selv, er formålet med bogens fremkomst nået. Rettelser og tilføjelser modtages med tak af Thaning & Appels Forlag, Amagertorv 1, København K.

Gentofte, november 1955.

ARNE HOFF og ANTON HVIDT

Bogens brug og udformning

Alle regimenter er samlet i våbenart i den autoriserede rækkefølge (fodfolk, panser, artilleri, ingeniører, signal- og traintropper). Inden for hver våbenart er de enkelte regimenter ordnet i aldersorden, en rækkefølge der gennem historien har været og vil kunne være urokket af forskellige nummereringsmetoder, som alene under denne bogs udarbejdelse een gang er skiftet totalt.

Ordet regiment er brugt overalt som udtryk for den historisk selvstændige enhed, selv om denne fra tid til anden ikke har opfyldt det for tiden gældende taktiske størrelsesbegreb: regiment (der iøvrigt varierer stærkt inden for de enkelte våben).

Af samme årsag er det officielle ord „afdelingsmærke“ overalt erstattet af ordet „regimentsemblem“, da kun regimenterne og ingen afdeling fører emblem.

I de tilfælde hvor regimentet har garnison flere steder, er den garnison, hvor regimentsstaben garnisonerer, fremhævet.

M. h. t. regimentsmarchen er der anført den enten specielt til regimentet skrevne march eller også den, som gennem traditionel anvendelse ved defileringsmarcher o. l. er blevet en slags „kendingsmelodi“ for regimentet.

Slagsangen er i visse tilfælde identisk med regimentsmarchen, i visse tilfælde er melodien den samme.

Farvefelternes indbyrdes størrelsesforhold er angivet i brøkforn.

Mindedagene er udvalgt med særlig vægt lagt på minderne fra de slesvigske krige, de første hvor hæren kæmpede som en virkelig folkets hær. Dog er enkelte meget store dage i det enkelte regiments historie fra en fjernere fortid nævnt, f. ex. stormen på København — og selv sagt oprettelsesdagen. Betegnelserne „slag“, „kamp“, „træfning“, „af-fære“, „udfald“ m. m. er brugt i flæng.

Litteraturhenvisningerne har måttet indskrænkes til en omtale af de betydeligste og lettest tilgængelige værker, hvori detaljerede oplysning-

ger om regimentets fortid vil kunne erholdes. Ligeledes er også kun de mere kendte malerier og tegninger nævnt under „billeder“.

Soldaterforeningsoplysninger er søgt givet på en sådan måde, at enhver tidligere værnepligtig i hæren skulle kunne finde frem til den forening, han hører hjemme i. Se i den forbindelse navneændringslistens side 81.

Ved hjælp af emblemgengivelserne skulle man med denne bog i hånden kunne fastslå regiment, region, stab eller korps for enhver khaki-uniformet person i de danske væbnede styrker.

Til yderligere oplysning kan tjene, at de farvede underlag under emblemet har følgende betydning:

karmosinrødt	—	stab med hjælpeenheder
kraprødt	—	1. enhed under regimentet
hvidt	—	2. — „ —
blåt	—	3. — „ —
gult	—	4. — „ —
grønt	—	5. — „ —
violet	—	6. — „ —

Dog bærer alle hjemmevænsregioner grønt underlag, en videreførelse af de „lette“ enheder, jægerkorpsets, farve.

Under de højere stabers og generalinspektørernes emblem bæres de forskelligt farvede underlag til angivelse af hvilken underlagt institution, myndighed eller skole, bæreren er i nummer ved.

En detaljeret oversigt, der nærmere angiver dette forhold, findes i „Uniformsbestemmelser for Hæren V“, udsendt af Forsvarsministeriet 24. okt. 1955.

De uden ramme gengivne mærker bruges ikke som emblemer på uniformen.

Gradstegn og andre på uniformen bårne mærker er ikke omtalt i denne bog, da de hyppigt ændres. Der henvises herom til tavlerne i „Lærebog for Hærens menige“, der hvert år udkommer i revideret udgave.

Aldersorden for regimenter, korps og enkelte andre ældre institutioner

	Batl./regt. nr. i de slesvigske krige	
1. Fynske Livregiment	4.	1614
2. Sjællandske Livregiment	5.	1614
3. Dronningens Livregiment.....	17.	1657
4. Kongens Fodregiment	2.	1657
5. Prinsens Livregiment	6.	1657
6. Den kgl. Livgarde (til Fods)		1658
7. Jydske Dragonregiment	3., 5., 6. D.R.	1670
8. Jydske Fodregiment	12.	1679
9. Kronens Artilleriregiment	1. A.R.	1679
10. Bornholmske Fodregiment	7.	1680
11. Sjællandske Ingeniørregiment		1684
12. Sjællandske Artilleriregiment	2. A.R.	1684
13. Feltherrens Fodregiment	9.	1703
14. Hærens Officersskole		1713
15. Falsterske Fodregiment.....	11.	1747
16. Gardehusarregimentet		1762
17. Danske Livregiment	1.	1763
18. Slesvigske Fodregiment	13.	1778
19. Sjællandske Jægerkorps	2. JK/18. I.R.	1785
20. Jydske Jægerkorps.....	3. JK/19. I.R.	1790
21. Hærstaben		1808
22. Himmerlandske Jægerkorps	1. JK/20. I.R.	1842
23. Forsvarets Lægekorps		1848
24. Sjællandske Telegrafregiment		1867
25. Forsvarets Intendanturkorps.....		1868
26. Sjællandske Trainregiment		1880 (1867)
27. Forsvarets Krigsmaterielforvaltning.....		1909 (1895)
28. Nørrejydske Artilleriregiment		1923 (1880)
29. Sjællandske Luftværnsregiment		1923 (1863)
30. Sønderjydske Artilleriregiment		1951
31. Jydske Luftværnsregiment		1951 (1937)
32. Jydske Ingeniørregiment		1951 (1880)
33. Jydske Telegrafregiment		1951 (1925)
34. Jydske Trainregiment		1951 (1880)

De under 27—34 i parentes anførte årstal angiver året, hvor „spiren“ til regimentet lægges — normalt i form af et kompagni eller et mobiliseringsdepot af det oprindelige regiment, der flyttes til den landsdel, der senere giver navn til regimentet.

Det må således erkendes, at et regiments alder ofte må fastsættes på grundlag af et skøn, hvorefter det afgøres om man vil lægge årstallet for „spiren“ til det senere regiment til grund, vælge dato, da enheden udvikles til hvad man på det pågældende tidspunkt styrkemæssigt har forstået ved et regiment, eller om man blot vil tage den dato, hvor enheden første gang får et navn, hvori ordet „regiment“ er indeholdt. Medens de sidste 100 år har været præget herhjemme af en klar linie har et vist skøn måttet tages i anvendelse, da man skulle fastslå enkelte af de ældste enheders faktiske oprettelsesdag, et arbejde, der er afsluttet for mange slægtled siden og hvor betydelig strenghed har været bragt i anvendelse i hvert fald fra danske regimentshistorikerens side.

Fodfolksregimenternes udvikling

Det danske infanteri, derunder jægerkorpserne (udtalt: -korene), siden 1860'erne kaldt „fodfolk“, er ligesom panservåbnet (rytteriet) sammensat af regiment, der normalt er oprettet og har ført deres tilværelse gennem århundrederne ganske uafhængigt af hinanden. I modsætning hertil kan nævnes artilleriregimenterne (se side 42) og ingeniør- og telegrafregimenterne, der næsten alle er udviklet af en fælles stamme.

Imidlertid har det danske fodfolksregiment, den historisk selvstændige infanterienhed, i det sidste århundrede ført en så omtumlet tilværelse, at en kort udredning af de organisatoriske omskiftelser, det har været udsat for, nødvendigvis må medtages som indledning til en omtale af de enkelte led.

Alle fodfolksenhederne, livregimenterne, fodregimenterne, livgarde og jægerkorps, er oprettet i tiden mellem 1600-tallets begyndelse og 1700-tallets slutning. Regimenternes størrelse har svinget stærkt mellem årene, de har omfattet alt fra 1 op til 6 batailloner (å 1000 mand), normalt omfattende såvel liniebatailloner som mindre slagkraftige batailloner under vekslende betegnelser såsom landeværns-, reserve-, forstærknings- eller, som i dag, lokalforsvars-batailloner. Uanset størrelsen har regimentsbetegnelsen dog været bevaret, undtagen i perioden 1842—63 og 1865—1951, i hvilke perioder regimenterne var indskrænket til 1 bataillon og betegnedes ved „bataillon“ med et nummer foran, oprindeligt ved „infanteribataillon“, siden 1867 kun ved (nummer og) „bataillon“.

I årene 1863—65 var disse gamle historiske troppeled dog atter kaldt regiment, idet de var formeret med to batailloner. Regimentet fik et nummer svarende til det bataillon den havde haft siden 1842, og som det atter fik i 1865. „Den kgl. Livgarde til Fods“ var ene af alle fodfolksregimenter holdt uden for denne døben og omdøben.

Oprindeligt var de nummererede batailloner samlet i et antal af 4 i brigader eller halvbrigader, en betegnelse der i 1880 forandredes til

„regiment“, hvorved der skabtes et regimentsbegreb i fodfolket af ren taktisk art uden egentlig forbindelse med det historiske regimentsbegreb. Dette understregedes meget stærkt derved, at de i „1880-regimentet“, indrangerede 3 eller 4 batailloner alle beholdt deres fuldstændige af hinanden uafhængige historiske korpsmæssige egenart, bevarede de numre, der var tildelt dem i 1842, beholdt egen fane og dyrkede egne traditioner helt uafhængig af „regimentet“s andre batailloner.

1880-organisationen udviklede sig efter følgende skema, der viser „regimentet“s sammensætning under de forskellige hærordninger:

Det „taktiske regiment“ 1880-1951 (1932)	1880-1909	1909-1922	1922-1932	1932-1951	Antallet af selvstændige batailloner der er gået gennem „regt.“
	Tallene angiver bataillonernes numre				
1. Rgt.	1.15.21.31.	1.15.21.	1.15.21.	1.15.21.24.	5
2. „	3.18.22.32.	3.18.22.	3.18.22.	3.13.18.22.	5
3. „	2.13.23.33.	2.13.23.	2.13.23.	6. 9.20.23.	8
4. „	4.17.24.34.	4.17.24.	4.17.24.	8.11.17.28.	7
5. „	7.19.25.35.	7.19.25.26.	7.14.19.	7.14.19.25.	6
6. „	5.16.26.36.	5.16.36.49.	5.16.26.	4. 5.16.26.	6
7. „	10.12.27.37.	14.20.27.	10.12.27.	2.10.12.27.	7
8. „	14.20.28.38.	8.11.28.	8.11.28.	opløst	6
9. „	6. 8.29.39.	6.10.29.	6.20.29.	„	6
10. „	9.11.30.40.	9.12.30.	9.25.30.	„	6

Regimenterne 1.—7. opløst den 31/10 1951 og numrene sammen med de i 1932 ledigblevne numre 8.—10. taget i brug af de pr. 1/11 1951 til regiment udviklede batailloner, der flyttedes til eller etableredes i den garnison, hvor det opløste regiment havde ligget, uden hensyn til de numre bataillonerne hidtil havde været betegnet ved — altså i modsætning til fremgangsmåden 1863—65.

De med fed type anførte batailloner udvikledes i 1951 til regiment på 3 batailloner og derover.

Dertil kom, at regimenternes sammensætning af selvstændige batailloner hyppigt ændredes — se ovenstående oversigt — hvoraf det fremgår, at en enkelt bataillon (f. ex. 11., i 1863—65 11. Infanteriregiment) flyttedes rundt mellem 3 forskellige regiment, indtil den i

1951 udvikledes selv til et regiment på 3 batailloner, Falsterske Fodregiment med nummerbetegnelsen „5. Regiment“ efter det dagen i forvejen i samme garnisonsby (Vordingborg) opløste „5. Regiment“, der var en sammensætning af 7., 14., 19. og 25. Bataillon.

På samme måde gik det samtlige andre regimenter (batailloner) i fodfolket, stadig „Den kgl. Livgarde til Fods“ og det i 1937 oprettede „Fodfolkspionerkommando“ på 2 batailloner fraregnet.

Fodfolksregimenternes organisation efter 1. november 1951

Oprindelige historiske (Infanteri) bataill.	Udvikledes efter 1. nov. 1951 til:	Og fik fig. regimentsnumre:
Den kgl. Livg. til Fods	Forblev uændret	Intet
1. Bataillon	Danske Livregiment	1. Regiment
2. Bataillon	Kongens Fodregiment	9. Regiment
Fodfolkspionerkom.)		
4. Bataillon	Fyenske Livregiment	6. Regiment
5. Bataillon	Sjællandske Livregiment	4. Regiment
6. Bataillon	Prinsens Livregiment	3. Regiment
7. Bataillon	Bornholmske Fodregiment	I/ Bornholms Værn
9. Bataillon	Feltherrens Fodregiment*)	10. Regiment
11. Bataillon	Falsterske Fodregiment	5. Regiment
12. Bataillon	Jydske Fodregiment	7. Regiment
13. Bataillon	Slesvigske Fodregiment	2. Regiment
17. Bataillon	Dronningens Livregiment	8. Regiment
18. Bataillon	Sjællandske Jægerkorps	1. Panserværnsbataillon
19. Bataillon	Jydske Jægerkorps	2. Panserværnsbataillon
20. Bataillon	Himmerlandske Jægerkorps	3. Panserværnsbataillon

3., 8., 10., 14., 15., 16., 21 - 28. Bataillon er for tiden ikke formeret. Se oversigten side 80.

*) Navnet ikke endelig fastlagt. En ændring kan forudses.

FYENSKE LIVREGIMENT (6. Regiment)

Forkort.: FYL. (REG 6)

Tidligere navne: Fyenske Kompagni af Jydske Regiment Knægte 1614. Fyenske Landregiment til Fods 1661. Fyenske nationale Regt. 1663. Fyenske Regt. 1679. Prins Frederiks Regt. 1729. Fyenske geworbne Regt. 1730. Kronprins Christians Regt. 1749. Kongens Regt. 1766. Kronens Regt. til Fods 1808. 3. Livregiment til Fods 1839. 4. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 4. Infanteri-Bataillon 1860. 4. Infanteri-Regt. 1863. 4. Infanteri-Bataillon 1865. 4. Bataillon 1867. 6. Regiment 1951.*)

Oprettet 17/11 – 1614 under kong Christian IV. **Emblem:**

Motto: Fast i Nød.

Farver: grøn/hvid/grøn (1/3 + 1/3 + 1/3).

March: Kronens Regiments Geschwindt March
(Gottlob Kitteler, 1812).

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Den fyenske lindorm omsluttet af et skriftbånd med regimentets motto, Chr. IV's kronede navnetal og oprettelsesåret 1614.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Odense.

Udskrivningsområde: Fyn.

Fanebeskrivelse: Fanen har i øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. I underste inderfelt findes tallet IV. Fanespydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal. Fanebånd med indskrift „Lutter am Barenberg 1626, Wismar 1675, Christiansstad 1677-78“ og „Stralsund 1715, Dybbøl 1848, Isted 1850, Dybbøl 1864“.

Vigtigste historiske data: Regimentet har med en intensitet og taperhed, der må betegnes som enestående, deltaget i næsten alle hærens felttog, siden det fik sin ilddåb ved Lutter am Barenberg 1626. Det har haft en bataillon i udenlandsk (britisk) tjeneste i årene omkring 1700. Deltog i slaget på Københavns rhed i 1801 og i de to slesvigske krige, hvor især Bov, Dybbøl, Isted og Als bliver ærefulde navne i regimentets historiebog. Kæmper to gange den 9. april i rummet nord for Flensborg, hvor det i 1848 møder den slesvigholstenske oprørshær og 1940 den tyske invasions avantgarde.

Litteratur: J. Johansen: Fortællinger af 4. Bataillons Krigshistorie 1614–1914 (Kbh. 1914). M. Poulsen: Den gamle kaserne og dens batailloner (Kbh. 1929). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 200.

Billeder: R. de Hooge: Wismars Erobring 1685). Samme stik). Niels Simonsen: Kampen ved Dybbøl 5. Juni 1848 (Frederiksborg). Anna Maria Mehrn: Hokerup den 9. April 1940.

Særlige egenarter og/et. traditioner:

Soldaterforeninger: Fyenske Livregiments Soldaterforening. Adr.: P. E. Pedersen, Købkesvej 38, Odense.

Rgts. egne mindedage:	
2/4	Slaget på reden. (1801).
9/4	Slaget ved Bov. (1848).
9/4	Kampen ved Hokerup. (1940).
25/7	Slaget ved Isted. (1850).
17/8	Slaget ved Lutter am Barenberg (1626).
17/11	Oprettelsesdag. (1614).

*) Bestanddele: Stab, I–III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

SJÆLLANDSKE LIVREGIMENT (4. Regiment)

Forkort.: SJL. (REG 4)

Tidligere navne: Sjællandske Kompagni af skånske Regt. Knægte 1614. Sjællandske nationale Regt. 1628. Sjællandske Landregiment til Fods 1661. Sjællandske geworbne Regt. til Fods 1839. 5. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 5. Infanteri-Bataillon 1860. 5. Infanteri-Regt. 1863. 5. Infanteri-Bataillon 1865. 5. Bataillon 1867. 4. Regiment 1951. *).

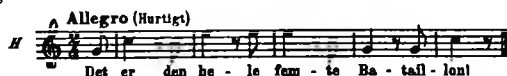
Oprettet 17/11 – 1614 under kong Christian IV. *Emblem:*

Motto: Før sviger de svorne end de bårne.

Farver: blå/gul/blå (1/3 + 1/3 + 1/3).

Marsch: *Slagsang:*

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En bøgkrans om de tre sjællandske leoparder. Øverst Chr. IV's og nederst Frederik VI's navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Roskilde-Slagelse.

Udskrivningsområde: Midtsjælland og København.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i sit øverste inderfelt kong Frederik IX's og i øverste yderfelt kong Frederik VI's kronede navnetal, i underste inderfelt tallet V. Fanespydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanebånd med indskrift „Kjøbenhavn 1659, Landskrona 1676“, „Dybbøl 1848, Isted 1850, Dybbøl 1864“.

Vigtigste historiske data: Udmærkede sig især under belejringen af København 1658-59. Deltog i den skånske krig 1675-79. Har været i udenlandsk (især britisk) tjeneste i årene 1689-1714 og har kæmpet i Flandern, Irland, Polen, Norditalien og Ungarn. Har deltaget i de fleste af treårskrigen større træfninger, Bov 9/4 1848, Slesvig 23/4 s. å., Dybbølslaget 5/6 s. å. Udfaldet fra Fredericia i 1849 og ved Isted 25/7 1850. Kæmpede på Dybbøl i 1864. Gennemførte under voldsomme tab et modangreb mod de præsiske invasionsstyrker på Als natten til den 29. juni s. å.

Litteratur: F. C. E. Mörrck: En dansk Militærafdeling gennem 325 år. Kbh. 1939 (Hagerups forlag). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalp: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 202.

Billeder: F. C. Lund: Forposter af 5. Infanteribataillon ved Hammelev (privat eje). Niels Simonsen: Brev til hjemmet (litografi). J. V. Sonne: Stormen på Dybbøl by 1848 (Frederiksborg). A. Steenwinkel: Landskronas erobring: 1676 (Karton, Frederiksborg).

Særlige egenarter og/et. traditioner: Fører som eneste danske regiment to kgl. navnetræk i sin fane og i sit emblem (se emblembeskrivelse og fanebeskrivelse).

Soldaterforeninger: Foreningen „5. Bataillon“. Adr. S. Antonsen, Hjællesevej 25, Odense. 4. Regiment, Sjællandske Livregiments Soldaterforening, optager personel, der har tjent ved den tidligere 4., 8., 11., 17. eller 24. Bataillon og ved „Sjællandske Livregiment“. Adr.: Ved Stranden 20, Kbh. K. Blad: IV Regiment.

Rgts. egne mindedage:

28/1	Fred. VI's Fødselsdag. (1768).
11/2	Stormen på København. (1659).
29/6	Kampen på Als. (1864).
6/7	Slaget ved Fredericia. (1849).
25/7	Slaget ved Isted. (1850).
17/11	Oprettelsesdag. (1614).

*) *Bestanddele:* Stab, I—III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

DRONNINGENS LIVREGIMENT (8. Regiment)

Forkort.: DRL. (REG 8)

Tidligere navne: Ulrik Christian Gyldenløves Regt. 1657. Dronningens Livregt. 1659. 17. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 17. Linie-Infanteri-Bataillon 1852. 17. Infanteri-Bataillon 1860. 17. Infanteri-Regt. 1863. 17. Infanteri-Bataillon 1865. 17. Bataillon 1867. 8. Regiment 1951.*)

Oprettet 23/4 – 1657 under kong Frederik III.

Emblem:

Motto: Stærk for retfærdigheden.

Farver: rød/gul/rød (1/3 + 1/3 + 1/3).

March: Dessauer March. *Slagsang:*

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En åben krone med Frederik III's navnetal. Nedenunder et skriftbånd med ordet „Dronningens“.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Ålborg.

Udskrivningsområde: Nørrejylland.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal, i øverste yderfelt dronning Ingrid's kronede dobbeltmonogram, og i underste inderfelt tallet XVII. Fanespydet er omvendt hjerteformet med kong Frederik VII's kronede navnetal. Fanebånd med indskrift „Kjøbenhavns Belejring 1658–59“ og „Dybbøl 1864“.

Vigtigste historiske data: Stildes den 18. oktober 1659 af kong Frederik III hædersnavnet „Dronningens Livregiment“ for sit tapre forhold under belejringen af og stormen på København. Var i fremmed krigstjeneste (hovedsagelig britisk) omkring 1700, deltog i den store nordiske krig og i felttoget 1864, hvor det med særlig energi og dødsforagt deltog i Dybbølstillingsens forsvar og kæmpede den 18. april til det omtrent udslettedes. Fik 31/3 1949 fanen med H. M. Dronning Ingrid's navnetegn overrakt af allerhøjstamme personligt.

Litteratur: R. Fog: Bidrag til 17. bataillons historie 1657–1907 (Kbh. 1907). M. Poulsen: Den gamle kaserne og dens batailloner (Kbh. 1929). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 184.

Billeder: V. Rosenstand: Stormen på København.

Særlige egenarter og el. traditioner: Regiment af Det kgl.

Hus. Chef og en repræsentant for regimentets menige overrækker hvert år dronningen en buket blomster på Hendes Majestæts fødselsdag. Ved højtideligheder, hvor der drikkes vin, udbringer regimentet aldrig kongens men kun „Hendes Majestæt Dronningens Skål“. Ved parader modtages dronningen med „Honnørmarch“ og 9 hurra'er; er Hendes Majestæt ledsaget af kongen, hilses denne kun med de trompetfanfarer, der tilkommer Hans Majestæt som værnenes øverste chef. Personel, der hjemsendes fra DRL modtager et billede af dronningen som personlig ejendom.

Soldaterforeninger: Dronningens Livregiments Soldaterforening. Sekretariat: Åboulevarden 50, Kbh. N. Blad: Dronningens Livregiment.

Rgts. egne mindedage:

11/2	Stormen på København (1659).
28/3	H. M. Dronning Ingrid's fødselsdag. (1910).
31/3	Faneindvielsesdag. (1949).
18/4	Stormen på Dybbøl. (1864).
23/4	Oprettelsesdag. (1657).
18/10	Navnedag. (1659).

*) *Bestanddele:* Stab, I—III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

KONGENS FODREGIMENT (9. Regiment)

Forkort.: KGF. (REG 9)

Tidligere navne: Lübbes Regt. 1657. Rüses Regt. 1662. Weyhers Regt. 1673. Prins Frederiks Regt. 1676. Prins Christians Regt. 1699. Kronprinsiske Regt. 1747. Kongens Livregt. 1748. Norske Livregt. 1764. 2. Livregt. til Fods 1819. 2. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 2. lette Infanteri-Bataillon 1848. 2. Linie-Infanteri-Bataillon 1855. 2. Infanteri-Bataillon 1860. 2. Infanteri-Regt. 1863. 2. Infanteri-Bataillon 1865. 2. Bataillon 1867. 9. Regiment 1951.*

Oprettet 29/4 – 1657 under kong Frederik III.

Emblem:

Motto: Vincit Qui Patitur (Den, der holder ud, sejrer).

Farver: sort/gul/sort (3/7 + 1/7 + 3/7).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En kongekrone over et bånd med indskriften „Kongens“ og derunder Frederik III's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Tønder og Søgård.

Udskrivningsområde: Sønderjylland.

Øgenavn: „Det sorte regiment“.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i øverste inderfelt kong Frederik IX's kronede navnetal og i underste inderfelt tallet II. Fanespydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanestangen bærer en ring med regimentsmærket og indskrift: 17. Februar 1950 af Kongen. Fanebånd med indskrift „Bremerförde 1657, Wismar 1675, Christiansstad 1676“ og „Fredericia 1849, Isted 1850, Dybbøl 1848 og 1864“.

Vigtigste historiske data: Regimentet har fra sin oprettelse og til dato været et af de mest anvendte i Danmarks hær. Det deltog i 1670'erne med en fremragende tapperhed i den skånske krig. Var både i årene før og efter 1700 i fremmed tjeneste. Kæmpede i store nordiske krig og deltog i Københavns forsvar 1807. Var med i alle vigtigere slag i treårskrigen (Bov, Slesvig, Dybbøl 1848), Fredericia 1849 og Isted 1850). Kæmpede på Dybbøl under hele belejringen 1864 og stod den 18. april på venstre fløj, hvor det under uhyre tab søgte at opfange præjsernes storangreb, der netop havde sit tyngdepunkt, hvor regimentet stod. Det i regimentet 1951 indgæde (i 1937 oprettede) Fodfolkspionerkommando deltog med hæder i kampene mod de tyske invasionsstyrker 9. april 1940.

Litteratur: K. C. Rockström: Fortællinger af 2. Bataillons historie 1657–1907 (Centraltrykkeriet, Kbh. 1907). 2. Bataillon 1657–1932 (Tønder, 1932). M. Poulsen: Den gamle kaserne og dens batailloner. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 210.

<i>Rgts. egne mindedage:</i>	
11/3	H. M. Kongens fødselsdag.
9/4	Slaget ved Bov. (1848).
23/4	Slaget ved Slesvig. (1848).
18/4	Stormen på Dybbøl. (1864).
29/4	Oprettelsesdag (1657).
5/5	Slaget ved Dybbøl. (1848).
6/7	Slaget ved Fredericia (1849).
25/7	Slaget ved Isted. (1850).

Billeder: R. de Hooge: Wismars Erobring 1675 (Kobberstik). Kristianstads erobring 1676 (Kobberstik). N. Simonsen: Erobringen af skanserne ved Igum-vejen i slaget ved Fredericia (6. juli 1849) (Frederiksborg).

Særlige egenarter og/ell. traditioner: Regiment af Det kgl. Hus. H. M. Kongen holdes *direkte* underrettet om alt, hvad der foregår af betydning ved regimentet og modtager hver nytårsdag dettes specielle telegrafiske nytårshilsen. Regimentschefen overbringer personligt på H. M. Kongens fødselsdag regimentets lykønskninger. Er sammen med Bornholmske Fodregt. de eneste regimenter, der har optaget et troppeled med egen historie og oprindelse, idet det i 1937 oprettede Fodfolks-pionerkommando (Sønderjydske Skytterregiment) den 1/11 1951 indgik i regimentet.

Soldaterforeninger: Kongens Fodregiments Soldaterforening (2. Bataillons Soldaterforening). Sekr.: R. Wulffsgade 6, Århus. Lokalfdelinger: Horsens, Silkeborg, Kolding og Odense. Blad: Appellen.

*) *Bestanddele:* Stab, I—III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

PRINSENS LIVREGIMENT (3. Regiment)

Forkort.: PRL. (REG 3)

Tidligere navne: Ebersteins Regiment 1657. Bremers Regt. 1655. Max Rosenkrantz' Regt. 1672. Prins Christians Regt. 1676. Prins Carls Regt. 1695. Schacks Regt. 1730. Dombroicks Regt. 1734. Lollandske geworbne Infanteri Regt. 1735. Prins Frederiks gew. Inf. Regt. 1753. Prins Chr. Frederiks Regt. (Arveprinsens Regt.) 1806. Kongens Regt. til Fods 1839. 6. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 6. Infanteribataillon 1860. 6. Infanteri-Regt. 1863. 6. Infanteri-Bataillon 1865. 6. Bataillon 1867. 3. Regiment 1951. *).

Oprettet 30/11 – 1657 under kong Frederik III.

Emblem:

Motto: Gloria finis (Æren til slut, d.v.s. fremfor alt).

Farver: blå/gul/grøn (1/2 + 1/4 + 1/4).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Et vildornehoved, symboliserende fodfolkets tunge stødkraft, omgivet af et skriftbånd med regimentets valgprog („Gloria finis“). Øverst en prinsekroner, nederst Frederik III's navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Viborg.

Udskrivningsområde: Nordjylland.

Øgenavne: „Lynggarden“. „Vildbasserne“.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i sit øverste inderfelt kong Christian VIII's kronede navnetal, i underste inderfelt tallet VI. Fanespydet er rudeformet med Christian VIII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanebånd med indskrift „Nyborg 1659, Wismar 1675, Rygen 1715“ og „Tredeskansen 1849, Dybbøl 1848 og 1864“.

Vigtigste historiske data: Fik sin ilddåb under svenskekrigene 1658–1660, hvor det især udmærkede sig i slaget ved Nyborg 14. nov. 1659. Deltog intensivt i den skånske krig 1675–1679, hvor det bl. a. tjenstgjorde som marineinfanteri. Var i engelsk tjeneste 1689–1700 og har kæmpet i Flandern, en af regimentets batailloner endog i Italien. Kæmpede i Sundeved i 1848, deltog i udfaldet fra Fredericia 6/7 1849 og i slaget ved Isted 25/7 1850. Deltog i Dybbøls forsvar 1864 og i kampen om Als 29–30/6 s. å. Sidste danske troppeled, der forlod Als efter at have dækket hærens øvrige regimenteres udskibning fra Kegnæs.

Litteratur: C. N. Nyholm: Fortællinger af 6. Bataillons historie. Kbh. 1907. (Centraltrykkeriet. Manuskript). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 168.

Billeder: J. V. Sonne: Stormen på Dybbøl by 1848 (Frederiksborg). N. Simonsen: På Marchen (Frederiksborg).

Rgts. egne mindedage:

30/6	Forlader som sidste danske troppeled i felttoget 1864 Sønderjyllands jord.
6/7	Udfaldet fra Fredericia. (1849).
25/7	Slaget ved Isted. (1850).
27/7	Arveprinsens fødselsdag. (1901).
14/11	Nyborg. (1659).
30/11	Oprettelsesdag. (1657).
13/12	Wismars erobring. (1675).

Særlige egenarter og/et. traditioner: Regiment af Det kgl. Hus.

Soldaterforeninger: Prinsens Livregiments og 6. Bataillons Soldaterforening. Sekretariat:
Overofficiant P. Munk, Nørremøllevej 14, Viborg. Lokalforening: Skive. Blad:
Prinsens Livregiment.

*) *Bestanddele:* Stab, I—III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

DEN KONGELIGE LIVGARDE (til Fods) (Livgarden)

Forkort.: LVG

Tidligere navne: Kongens Livregiment til Fods 1658. Garden til Fods 1684. Den kgl. Livgarde til Fods 1763. Livgarden 1867.*)

Oprettet 30/6 – 1658 under kong Frederik III.

Emblem:

Motto: Pro Rege et Grege (For konge og folk).

Farver: lyseblå/hvid (1/2 + 1/2).

March: Kong Frederik IX's Honnørmarch
(Kai Nielsen).

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Stiliseret gengivelse i hvidt metal af den i bjørneskindshuen siden 1842 anbragte „sol“. I dennes midte den danske kongekrone over Frederik III's navnetal. Over kronen regimentets motto: „Pro Rege et Grege“ (For konge og folk). Krone, navnetræk og skriftbånd i gult metal.

Mandskabsbetegnelse: Garder.

Garnison: København og Sandholm.

Øgenavne: Gardister.

Udskrivningsområde: Hele kongeriget.

Fanebeskrivelse: I modsætning til hærens øvrige fod-regimenter, der hver har een fane, har Livgarden fem – en for hver bataillon + 2 „galla-faner“. De tre bataillons-faner bærer i korsmidten et kongeligt navnetal, Christian VIII's for de to første og Christian X's for III bataillon. Fanespydene er omvendt hjerteformede og bærer de samme kongetal. De to gallafaner bærer i korsmidten rigsvåbnet i guldbroderi, og i fanespydet henholdsvis Frederik V's og Christian VIII's kronede navnetal. Fanebånd med indskrift: „København 1658–59, Nyborg 1659, Lund 1676, Malmø 1677“, „Helsingborg 1710, Gadebusch 1712, Stralsund 1715, Isted 1850, Dybbøl 1848 og 1864“.

Vigtigste historiske data: Deltagelse i Københavns forsvar 1658 og 1659, I Svenskekrigen 1658–60, den skånske krig 1675–79. Været i britisk tjeneste (med en bataillon) 1689–97 under kong William III og har kæmpet i Irland og Flandern og atter i 1701–14 i den spanske arvefølgekrig, hvor en bataillon kæmpede i Flandern under de allierede. Har derudover deltaget i den store nordiske krig 1700 og 1709–20, i Københavns forsvar 1807 samt i de slesvigske krige 1848–50 (Istedslaget 1850) og 1864 (stormen på Dybbøl 18/4).

Litteratur: C. L. v. Lövenskiöld: Efterretninger om Den kgl. Livgarde til Fods. Kbh. 1858. Gerhard Brammer: Livgarden 1658–1908. Kbh. 1908 (Vilhelm Trydes Forlag). Th. Thaulow: Livgarden 1908–1933 (H. Hagerups forlag). Axel Pontoppidan: Den kgl. Livgarde. Fredericia 1943 (Nordiske Landes bogforlag). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 130.

Billeder: N. Simonsen: Slaget ved Isted (Frederiksborg-museet og Fredensborg slot). V. Sonne: Takkegudstjeneste efter slaget ved Isted (Frederiksborg).

<i>Rgts. egne mindedage:</i>	
11/2	Stormen på Kbh. (1659).
9/4	Angrebet på Amalienborg. (1940).
18/4	Stormen på Dybbøl. (1864).
30/6	Oprettelsesdag (1658).
25/7	Slaget ved Isted 1850.
31/7	Udfaldet i Classen Have (1807).
29/8	Angrebet på Sorgenfri. (1943).

Særlige egenarter og l. traditioner: „Regiment af det kgl. Hus“. Afgiver en vagtstyrke til (personlig) bevogtning af H. M. Kongen og hans hus, uanset hvor i riget, Majestæten residerer. Eneste danske regiment, der udskriver mandskab (der skal måle mindst 175 cm i højde) fra hele kongeriget. I henhold til kgl. befaling af 6/5 1842 bæres den regerende konges navnetryk på alle garderes skulderklapper. Har en rød uniform med lyseblå bukser og bjørneskindshue til ceremoniel brug og anvender tillige blå feltuniform m/1848 til kgl. vagttjeneste m. m. i garnisonen. Har eget musikkorps og har stadig store trommer af hærens oprindelige model.

Soldaterforeninger: „De danske gardereforeningers fællesrepræsentation“ (stiftet 1911) bestående af lokalforeninger over hele landet samt i U.S.A., Sydamerika og Storbritannien. Sekretariat: Hoffourer J. Jensen, Nordre Ridebanefløj 5, Christiansborg Slot, København K. Blad: Garderbladet.

*) *Bestanddele:* Stab, I—III bataillon (tidligere kaldet „livgarde-bataillon“) samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

JYDSKE FODREGIMENT (7. Regiment)

Forkort.: JYF. (REG 7)

Tidligere navne: Jydske Wedelske gew. Regt. til Fods 1679. Jydske nationale Regt. 1684. Jydske Regt. 1702. Jydske geworbne Regt. 1715. Jydske Regt. til Fods 1780. Jydske Infanteri-Regt. 1781. Fyenske Infanteri-Regt. 1790. 12. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 12. lette Infanteri-Bataillon 1848. 12. Infanteri-Bataillon 1860. 12. Infanteri-Regt. 1863. 12. Infanteri-Bataillon 1865. 12. Bataillon 1867. 7. Regiment 1951.*)

Oprettet 31/10 – 1679 under kong Christian V.

Emblem:

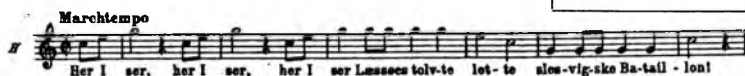
Motto: Pro pace armatus (Væbnet for freden).

Farver: hvid/rød/hvid (1/3 + 1/3 + 1/3).

March:

Slagsang: J. Bergmann: „12. Bataillons Sang“.
(Tekst: M. Gjörup 1875).

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Løven fra Fredericia byvåben, med sværd og palme. Chr. V's navnetal i skjoldet og regimentets motto i skriftbåndet.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Fredericia.

Udskrivningsområde: Sydlige Nørrejylland.

Fanebeskrivelse: Fanen har i øverste inderfelt kong Frederik IX's kronede navnetal, og i underste inderfelt tallet XII. Fanespdydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal. Der er ingen indskrift på fanesøm. Fanebånd med indskrift „Stralsund og Rügen 1715“ og „Kjøbenhavn 1801, Isted 1850“.

Vigtigste historiske data: I fremmed tjeneste, bl. a. britisk, 1689–1707. Deltog i den store nordiske krig 1709–20, hvor det med ære kæmpede ved Stralsund og Rygen 1715. Fik i 1785 fast garnison i Fredericia, en by som regt. i sjælden grad er blevet knyttet til. Deltog i slaget på Københavns Rhed 1801 og i de slesvigske krige, hvor især slaget ved Isted blev en smuk dag for regimentet. Trods regimentets meget nære tilknytning til Fredericia by deltog det ikke i udfaldet fra fæstningen den 6. juli 1849 på hvilket tidspunkt det stod på Djursland efter have dækket general Rye's tilbagegang til og udskibning fra Helgenæs.

Litteratur: Hector Boeck: 12. Bataillons Historie. Kbh. 1929 (Gyldendals forlag).. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 215.

Billeder: C. A. Lorentzen: Slaget på Rheden 1801 (Frederiksborg).

Særlige egenarter og/eller traditioner: Havde indtil 1955 i

Skt. Michaelis kirke i Fredericia opbevaret sine „hellige kar“ – en indvendig forgyldt sølvkalk med oblatæske og fad – skænket regimentet af den i 1762 afgåede chef, generalfeltmarskal, markgreve F. E. af Brandenburg-Culmbach. Anvendes stadig af regimentet ved kirkelige handlinger. Regimentet ejer en afstøbning af Bissens buste af oberstløjtnant Læssøe, skænket det af dets officerskorps 1951.

Soldaterforeninger: Jydske Fodregiments Soldaterforening. Sekretær: Stabsoff. Viggo Petersen, Kongensstræde 66, Fredericia. Blad: Soldater Tidende.

<i>Rgts. egne mindedage:</i>
2/4 Slaget på Rheden. (1801).
25/7 Slaget ved Isted. (1850).
31/10 Oprettelsesdag. (1679).

*) *Bestanddele:* Stab, I–III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

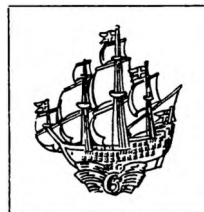
BORNHOLMSKE FODREGIMENT (I/Bornholms Værn)

Forkort.: BHF.

Tidligere navne: Marineregiment 1680. Bornholmske-Infanteri-Regiment 1741. Aarhuske-Infanteri-Regiment 1785. Jydske Infanteri-Regiment 1790. 7. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 7. Infanteri-Bataillon 1860. 7. Infanteri-Regiment 1863. 7. Infanteri-Bataillon 1865. 7. Bataillon 1867. I/Bornholms Værn 1951.*)

Oprettet 31/12 – 1680 under kong Christian V.

Emblem:

Motto: Nec Timide Nec Temere (Hverken frygt-som eller dumdristig).

Farver: blå/gul (1/2 + 1/2).

March: Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Et orlogsskib for fulde sejl med Chr. V's kronede navnetal til minde om regimentets oprindelige tilhørsforhold til Den kgl. Marine.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Rønne (Almegård kaserne).

Udskrivningsområde: Bornholm.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal og i underste inderfelt tallet VII. Fanespudet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanebånd med indskrift: „Torsebro 1710, Gadebusch 1712“ og „Fredericia 1849, Frederikstad 1850, Dybbøl 1864“.

Vigtigste historiske data: Anvendtes i Den kgl. Marine til 1684 som marineinfanteri. Deltog med hæder i den store nordiske krig (stormen på Torsebro 10/3 1710). I fremmed krigstjeneste i beg. af 1700-tallet. Deltog i marts 1811 i togtet mod Slesvig i 1848, ved Fredericia i 1849, ved Isted 1850 og gjorde en særlig stor indsats ved erobringen og senere forsvaret af Frederiksstad s. å. Var i 1864 en kort periode i Dybbøllstillingen. Afgav 1914–18 fodfolksbesætning til værkerne om flådens base i Smålandsfarvandet (Masnedøfort, Harbølle- og Borgstedbatteri). Den i „Bornholmske Fodregiment“ i 1951 indgæede fodfolksstyrke af „Bornholms Værn“ har med stor hæder deltaget i øens forsvar siden oprettelsen i 1613, især må nævnes afvisningen af den svenske invasion 4/7 1659.

Litteratur: F. Pedersen: 7. Bataillons Historie (Willerrups Bogtryk, Vordingborg 1931). O. B. Schousboe, Bornholms Værns historie (Manuscript på Rønne Bibliothek). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 190.

Billeder: N. Simonsen: Episode af stormen på Frederiksstad (angrebet på „Savværket“) 4. okt. 1850. (Amalienborg). F. C. Lund: Stormen på Frederiksstad (Frederiksstad).

Særlige egenarter og/ell. traditioner:

Se „Kongens Fodregiment“ side 21.

Soldaterforeninger: 7. Bataillons Soldaterforening. Sekretariat: Chr. L. Jensen, Dronningensgade 88, Odense. Lokalafd.: Nyborg, Svendborg og Fåborg.

Rgts. egne mindedage:

18/4	Stormen på Dybbøl (1864).
4/7	Kampen ved Allinge (1659).
6/7	Slaget ved Fredericia (1849).
4/10	Stormen på Frederiksstad (1850).
20/12	Slaget ved Gadebusch (1712).
31/12	Fødselsdag.

*) *Bestanddele:* Stab, I–III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

FELTHERRENS FODREGIMENT (10. Regiment)*)

Forkort.: FEF (REG 10)

Tidligere navne: 1. Danske Infanteriregiment 1703. Slesvigske Infanteriregiment 1735. Riberske Infanteriregiment 1785. 2. Jydske Infanteriregiment 1790. 9. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 9. Infanteri-bataillon 1860. 9. Infanteri-Regiment 1863. 9. Infanteri-Bataillon 1865. 9. Bataillon 1867. 10. Regiment 1951.**)

Oprettet 10/4 – 1703 under kong Frederik IV.

Emblem:

Motto:

Farver: hvid/blå/gul (1/3 + 1/3 + 1/3).

March: Prins Jørgens March.

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En kartouche med Frederik IV's kronede navnetal over 2 krydsede marchalstave.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Ålborg.

Udskrivningsområde: Nørrejylland.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal og i underste inderfelt tallet IX. Fanespydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanebånd med indskriften „Gadebusch 1712“ og „Fredericia 1849 – Dybbøl 1864“.

Vigtigste historiske data: Oprettet i Italien. Fra sin hjemkomst til Danmark 1709 deltog regimentet i de fleste større kampe i den store nordiske krig, således Helsingborg 1710 og Gadebusch 1712. I Treårskrigen var det med ved Slesvig 1848, Fredericia 1849 og Isted 1850. I 1864 dannede regimentet sammen med Himmerlandske Jægerkorps (dengang 20. Infanteri-Regt.) 8. brigade, kendt for sit tapre modangreb under stormen på Dybbøl 18. april.

Litteratur: A. J. F. J. Storck: Fra Gyldenløves regiment til 9. bataillon (Manuscript). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalff: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 191.

Billeder: N. Simonsen: 2. Jydske Infanteriregiments revy på Eremitagesletten (privat eje). V. Rosenstand: 8. Brigades angreb på Dybbøl 18/4 1864. N. Simonsen: Stormen på Trelleskansen (Amalienborg).

<i>Rgts. egne mindedage:</i>
10/4 Oprettelsesdag (1703).
18/4 Stormen på Dybbøl. (1864).
6/7 Slaget ved Fredericia. (1849).
20/12 Slaget ved Gadebusch (1712).

Særlige egenarter og/eller traditioner: Regimentet er – som den eneste af vore historiske enheder – oprettet på slagmarken, idet det opstilledes i Norditalien af resterne af en række hårdt medtagne danske batailloner, der kæmpede i kejserens tjeneste. Ejer 9 trommer skænket regimentet af byerne i dets område samt 12 signalhorn, der også er skænket det af dets soldaterforening og hjemneværnskompagnierne i Ålborg-Nørresundby.

Soldaterforeninger: 10. Regiments Soldaterforening. Adr.: Politiasistent Jens J. Hansen, Anne Mariesvej 11, Hasseris.

*) Bestanddele: Stab, I–III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

**) Med hensyn til navnet se s. 17.

FALSTERSKE FODREGIMENT (5. Regiment)

Forkort.: FAF. (REG 5)

Tidligere navne: Falsterske Regt. 1747. Ålborgske Infanteri-Regt. 1785. 3. Jydske Infanteri-Regt. 1790. 11. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 11. Infanteri-Bataillon 1860. 11. Infanteri-Regt. 1863. 11. Infanteri-Bataillon 1865. 11. Bataillon 1867. 5. Regiment 1951.*)

Oprettet 24/3 – 1747 under kong Frederik V.

Emblem:

Motto:

Farver: hvid/sort/gul (1/3 + 1/3 + 1/3).

March: *Slagsang:*

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: I et skjold en af havet (tre bølgelinier) opdukkende løve. I bølgerne Frederik V's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Vordingborg.

Udskrivningsområde: Falster med omliggende øer samt Sydsjælland.

Øgenavn: „De Vendelboer“.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal, og i underste inderfelt tallet XI. Fanespydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal. I øverste fanesøm findes kong Christian X's kronede navnetal. Fanebånd med indskrift „Bov 1848, Slesvig 1848“ og „Isted 1850, Sankelmark 1864“.

Vigtigste historiske data: Gennemførte som slotsvagt natten til den 17. jan. 1772 revoltet mod og anholdelsen af Struense under regimentschefens personlige ledelse. Fik sin ilddåb 2. april 1801 under slaget på Rheden. Var med ved Bov 9. april 1848 og slaget ved Slesvig 23. samme måned. Kæmpede ved Isted 25/7 1850. I 1864 blev regimentet navnkundigt for sin arrieregarde-kamp ved Sankelmark sammen med Danske Livregiment. Dets mandskab, der på det tidspunkt udelukkende var udskrevet fra Hjørring og Ålborg amter, gav anledning til, at regimentet blev kendt som „de vendelboers regiment“.

Litteratur: F. V. Svane: 11. Bataillons historie 1747–1879. Ålborg 1897 (Magnus A. Schultz forlag). E. Jensen Tusch: 11. Bataillon i krigsårene 1848-49-50 og 1864. Ålborg 1897 (Magnus A. Schultz forlag). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 181. K. Fejlberg og H. Krog: Pligt – Ære (Manuskript 1940).

Billeder:

Særlige egenarter og el. traditioner: Ejer en i 1897 på 150-år-oprettelsesdagen præget medaille til minde om regimentets deltagelse i slaget på Rheden 1801. Efter Danmarks kapitulation den 9/4 1940 nægtede regimentets hovedstyrke i Roskilde at overgive sig til tyskerne, men gjorde sig klar til kamp og marcherede under oberstens kommando resolut til Helsingør, hvor det delvis ved orlogsskibet „Freja“'s hjælp overførtes til Sverige for derfra at kæmpe mod tyskerne sammen med Sveriges hær, der også skønnedes i kamp mod invasionsstyrkerne.

Rgts. egne mindedage:

17/1	Struense-revolten. (1772)
6/2	Kampen ved Sankelmark. (1864).
23/3	Oprettelsesdag. (1747).
2/4	Slaget på Rheden. (1801).
9/4	Slaget ved Bov (1848). – Krigsmæssig overgang til Sverige (1940).
23/4	Slaget ved Slesvig. (1848).
25/7	Slaget ved Isted. (1850).

Regimentsfanen medførtes på hele ekspeditionen, der endte med styrkens „optagelse“ i de svenske Skånestyrker indtil Tysklands trusel mod Sverige aftog og styrken demobiliseredes.

Soldaterforeninger: 11. Bataillons Soldaterforening. Sekretariat: Korsgade 49, Kbh. N.

*) *Bestanddele:* Stab, I—III bataillon samt visse regimentet direkte underlagte enheder.

DANSKE LIVREGIMENT (1. Regiment)

Forkort.: DAL (REG 1)

Tidligere navne: Det danske Livregiment til Fods (1763). 1. Livregiment til Fods (1819). 1. Linie-Infanteri-Bataillon (1842). 1. lette Infanteri-Bataillon (1848). 1. Linie-Infanteri-Bataillon (1855). 1. Infanteri-Bataillon (1860). 1. Infanteri-Regiment (1863). 1. Infanteri-Bataillon (1865). 1. Bataillon (1867). 1. Regiment (1951).*

Oprettet 7/12 – 1763 under kong Frederik V.

Emblem:

Motto: Fremad på ny.

Farver: gul/rød (1/2 + 1/2).

March: N. P. Hillebrandt: Tak for din dåd.

Slagsang: Gamle Kastel (A. Buchardt). Mel.: N. P. Hillebrandt.

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En fæstnings-femkant med bastioner i hjørnerne, hentydende til regimentets nøje tilknytning til de danske fæstningsbyer København, Kronborg og Rendsborg. Under kongekrone Frederik V's navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Høvelte.

Udskrivningsområde: København og Nordsjælland.

Øgenavne: „De danske Zuaver“, „Republikanergarden“.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i sit øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal og i underste inderfelt tallet I. Fanespydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanebånd med indskrift „Bov 1848, Slesvig 1848, Fredericia 1849, Isted 1850“ og „Sankelmark 1864“.

Vigtigste historiske data: Har med stor hæder deltaget (med mindre styrker) dels i slaget på Rheden 2/4 1801, dels i en række udfald mod de britiske styrker under Kbh.s belejring 1807. Har kæmpet i alle større slag i treårskrigen og især ved Fredericia 6/7 1849 ydet en fremragende indsats. Kæmpede 1864 ved Sankelmark under hærens tilbagetog fra Danevirke 6/2. Blev, som det sidste danske troppeled, der kom i kamp i 1864-felttoget, navnkundigt langt ud over landets grænser for dets 5. kompagnis blodige deltagelse i affæren ved Lundby 3/7 s. å.

Litteratur: Valdemar Stilling: Danske Livregiment til Fods, 1. Bataillon 1763–1913. Kbh. 1913 (Gyldendals forlag). F. C. Schiött: Affairen ved Lundby. Kbh. 1877. (Rudi Thomsen): 1. Bataillons historie. Kbhvn. 1947. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 144.

Billeder: P. Sevel: Generallt. C. U. Sundt manøvrerer med 1. Livregiment på Fælleden (Frederiksborg). Otto Bache: Soldaternes hjemkomst til Kbh. 1849 (Frederiksborg). Otto Bache: Generalmajor Max Müller i træfningen ved Sankelmark 6/2 1864 (Frede-

Rgts. egne mindedage:

6/2	Kampen ved Sankelmark. (1864).
2/4	Slaget på Reden. (1801).
9/4	Kampen ved Bov. (1848).
23/4	Slaget ved Slesvig. (1848).
3/7	Kampen ved Lundby. (1864).
6/7	Udfaldet fra Fredericia. (1849).
25/7	Slaget ved Isted. (1850).
7/12	Fødselsdag. (1763).

riksborg). N. Simonsen: Soldat på forpost (Frederiksborg). N. Simonsen: Sankelmark 1864 (Glorup).

Særlige egenarter og/eller traditioner: Regiment af „Det kgl. Hus“. Regimentet skal, efter Frederik V's særlige ønske altid være „Det første regiment i infanteriet“ og ved opstillinger, parader o. l. altid stå umiddelbart t. v. efter Den kgl. Livgarde til Fods“. Det har – med kortvarige afbrydelser med garnisonering i fæstninger Kronborg og Rendsborg altid garnisoneret i København indtil 1951, hvor det flyttedes til Nordsjælland (Høvelte), hvorfra det altid har fået en del af sit mandskab („kulsvierne“), der ellers har været københavnere og givet regimentet et meget egenartet præg. Regimentets officerskorps ejer generalmajor Olaf Ryes våbensamling. Se iøvrigt under „Forsvarsets Feltpræstekorps“ side 67.

Soldaterforeninger: 1. Regiments, Danske Livregiments Soldaterforening. Sekretariat: Laksegade 32, København K. Blad: Kastelet.Lokalafdelinger over hele landet.

*) *Bestanddele:* Stab, I—III bataillon samt visse regimenter direkte underlagte kompagnier og lokalforsvars-batailloner.

SLESVIGSKE FODREGIMENT (2. Regiment)

Forkort.: SLF (REG 3)

Tidligere navne: Fynske Infanteriregiment 1778. Slesvigske Infanteri-Regiment 1785. 13. Linie-Infanteri-Bataillon 1842. 13. Infanteri-Bataillon 1860. 13. Infanteri-Regiment 1863. 13. Infanteri-Bataillon 1865. 13. Bataillon 1867. 2. Regiment 1951.*)

Oprettet 1/10 – 1778 under kong Christian VII.

Emblem:

Motto: Vågen og tro.

Farver: blågul/højrrød (1/2 + 1/4 + 1/4).

March: C. C. Møller: „13. Bataillon“ (Tekst: M. Gjörup, 1903).

Slagsang: Johan Hye Knudsen: „13. Bataillon“ tekst og musik, 1943).

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Skjold med Slesvigs landsdelsvåben: to løver. Bagved sværd med fæstet opad. På dette Chr. VII's navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Menig.

Garnison: Haderslev og Sønderborg.

Øgenavne: „Jernbataillonen“. „Sølvbønderne“.

Udskrivningsområde: Sønderjylland.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i sit øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal, og i underste inderfelt tallet XIII. Fanespydet er rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal. Fanesømmene er uden indskrift. Fanebånd med indskrift „Boden 1813, Isted 1850“.

Vigtigste historiske data: Deltog med to batailloner i operationerne i Holsten i 1813 og udmærkede sig særligt ved Boden og Sehested. Kæmpede i 1848 i så at sige alle felttogets indledende træfninger, bl. a. ved Slesvig (23/4). Endvidere 28., 29. og 30. maj samt 5. juni på Dybbøl og 30. s. m. ved Bjerninge. Deltog med megen kraft i slaget ved Isted 25/7 1850, hvor regimentet led de hårdeste tab – inklusive chefen.

Litteratur: L. Duus og J. C. Gandil: 13. Bataillons Historie 1778–1878. Kbh. (Gyldendals forlag). Morten Poulsen: Den gamle Kaserne og dens Batailloner. Kbh. 1929 (Woels forlag). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 159.

Billeder: N. Simonsen: Kampen om Øvre Stolk (tegning) (Frederiksborg-museet).

<i>Rgts. egne mindedage:</i>	
30/6	Træfningen ved Bjerninge. (1840).
25/7	Slaget ved Isted. (1850).
1/10	Oprettelsesdag. (1778).
4/12	Slaget ved Boden. (1813).

Særlige egenarter og/elt. traditioner: Højtideligholder hvert år den 30. juni, træfningen ved Bjerninge (1848) med samlet udrykning af regiment og soldaterforening til Bjerninge kirkegård, hvor en krigergrav bekranses.

Soldaterforeninger: 13. Bataillons soldaterforening. Sekretariat: Østerbrogade 46, Kbh. Ø. Blad: 13. Bataillon. Desuden optager 2. Regiments Soldaterforening foruden personel, der har tjent ved den tidligere 3., 18., 22. eller 32. Bataillon, også personel fra Slesvigske Fodregiment. Sekretariat: C. Christensen, Hjorth Lorentzensgade 21, Kbh. V.

*) *Bestanddele:* Stab, I–III bataillon samt visse regimenter direkte underlagte kompagnier og lokalforsvars-batailloner.

SJÆLLANDSKE JÆGERKORPS*)

Forkort.: SJK.

Tidligere navne: Sjællandske Jægerkorps 1785. 2. Jægerkorps 1842. 18. Infanteri-Bataillon 1860. 18. Infanteri-Regiment 1863. 18. Infanteri-Bataillon 1865. 18. Bataillon 1867.

Oprettet 1/3 – 1785 under kong Christian VII.

Emblem:

Motto: Forrest mod fjenden.

Farver: grøn/hvid (1/2 + 1/2).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Jægerhorn med Chr. VII's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Jæger.

Garnison:

Udskrivningsområde:

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i sit øverste inderfelt kong Frederik IX's kronede navnetal, i underste inderfelt tallet XVIII. Fønspydet er omvendt hjerteformet med kong Frederik VII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. På stangen sidder en sølvplade, skænket af kong Frederik VIII til minde om hans tjeneste som løjtnant ved korpset. Fanebånd med indskrift: „Oversø 1848, Fredericia 1849“ og „Mysunde 1864, Dybbøl 1864, Als 1864“.

Vigtigste historiske data: Skønt oprettet som det tidligste af vore jægerkorps fik bataillonens først sin ilddåb ved Bov 1848. I alle de vigtigere kampe i treårskrigen og 1864 skabte bataillonens respekt om sit navn, som fordækning når det gik fremad, som bagdækning når vi måtte vige. Særlig kendt er dens heltedige forsvar ved Oversø 24. april 1848, hvor de sjællandske jægere i 3 timer holdt stand mod en femdoblet overmagt. Ved stormen på Dybbøl 1864 holdt bataillonens brohovederne ved Alssund, indtil alle vore tropper var kommet over til Sønderborg.

Litteratur: E. Neergaard og J. Pontoppidan: 18de Bataillons Historie 1785–1885 (Kbhvn. 1885). J. T. Waagepetersen og G. Norrie: Fortællinger af 18. Bataillons Historie 1785–1935 (Kbhvn. 1935). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 161.

Billeder: Niels Simonsen: 2. jægerkorps ved Oversø (Frederiksborg). J. V. Sonne: Erobring af to skanser ved Fredericia (Frederiksborg). Niels Simonsen: Kampen ved Helligbæk 24. Juli 1850 (Frederiksborg).

Rgts. egne mindedage:

- 2/2 Kampen ved Mysunde (1864).
- 1/3 Oprettelsesdag (1785).
- 24/4 Kampen ved Oversø (1848).
- 29/6 Kampen på Als (1864).
- 6/7 Udfaldet fra Fredericia (1849).

Særlige egenarter og/eller traditioner: Havde som eneste danske troppeled i 1864 en britisk undersåt i geleddet som frivillig – men iøvrigt hovedparten af de finsk-norsk-svenske frivillige.

Soldaterforeninger:

*) Ved bogens trykning ikke formeret.

JYDSKE JÆGERKORPS*)

Forkort.: JJK.

Tidligere navne: 1. sjællandske Bataillon let Infanteri 1790. Sjællandske Skarpskyttekorps 1808. Jydske Jægerkorps 1816. 3. Jægerkorps 1842. 19. Infanteribataillon 1860. 19. Infanteriregiment 1863. 19. Infanteribataillon 1865. 19. Bataillon 1867.

Oprettet 15/1 – 1790 under kong Christian VII.

Emblem:

Motto:

Farver: grøn/hvid/sort (1/2 + 1/4 + 1/4).

March: Slagsang.

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Et vædderhoved med Chr. VII's navnetal, symboliserende den smidige, offensive styrke.

Mandskabsbetegnelse: Jæger.

Garnison:

Udskrivningsområde:

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i sit øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal og i underste inderfelt tallet XIX. Fanespydet er omvendt hjerteformet med kong Frederik VII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanebånd med indskrift „Slesvig 1848, Fredericia 1849, Isted 1850“.

Vigtigste historiske data: Da korpset oprettedes 1790, fik det sit meste mandskab fra III. Batl af Norske Livregiment (nuværende Kongens Fodregiment), med hvilket bataillonens således er beslægtet. I de følgende år indtil 1842 rekrutteredes den af jyder og siden af fynboer. I treårskrigen deltog bataillonens i næsten alle kampe lige fra Bov 9. april 1848 til Mølhorst 31. dec. 1850. Særligt udmærkede den sig ved Slesvig, Fredericia og Isted. I 1864 deltog bataillonens efter tilbage-toget fra Dannevirke i forsvaret af Fredericia.

Litteratur: C. R. Kofoed-Jensen: 19. Bataillons Historie i Årene 1790–1815 (Kbhvn. 1892). F. N. Hartvig: 19. Bataillons Historie (Ms.). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalp: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 194.

Billeder: Niels Simonsen: Bataille ved Bov 1848 (Litografi). – Samme: 3. Jægercorps erobrer ved Fredericia en fj. kanon (Frederiksborg).

Rgts. egne mindedage:

15/1	Oprettelsesdag.
(1790).
23/4	Slaget ved Slesvig.
(1848).
6/7	Udfaldet fra Fredericia
(1849).
25/7	Slaget ved Isted.
(1850).

Særlige egenarter og/et. traditioner:

Soldaterforeninger:

*) Ved bogens trykning ikke formeret.

HIMMERLANDSKE JÆGERKORPS*)

Forkort.: HJK.

Tidligere navne: 1. Jægerkorps 1842. 20. Infanteri-Bataillon 1860. 20. Infanteri-Regiment 1863. 20. Infanteri-Bataillon 1865. 20. Bataillon 1867.

Oprettet 1/7 – 1842 under kong Christian VIII. *Emblemet:*

Motto:

Farver: gullgrøn/hvid (1/4 + 1/2 + 1/4).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Cimbertyren med Chr. VII's kronede navnetal, symboliserende ældgammel dansk militær, offensiv kraft med rod i den landsdel, hvis navn korpset bærer.

Mandskabsbetegnelse: Jæger.

Garnison:

Udskrivningsområde:

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i sit øverste inderfelt kong Christian X's kronede navnetal, og i underste inderfelt tallet XX. Fanespydet er omvendt hjerteformet med kong Frederik VII's kronede navnetal, der også findes i øverste fanesøm. Fanebånd med indskrift: „Slesvig 1848, Dybbøl 1848, Kolding 1849“ og „Isted 1850, Dybbøl 1864“.

Vigtigste historiske data: Det yngste af jægerkorpserne, oprettet 1842 af jægerkompagnierne fra 5 fodfolksregimenter. I treårskrigen kæmpede bataillonens ærefuldt foran Dybbøl i 1848, i Ryes brigade 1849 og ved Solbro 1850. Fra 1864 er den særlig kendt for sit heldige modangreb ved Dybbøl, der kostede den de fleste af officererne og en stor del af mandskabet.

Litteratur: T. Pedersen: 20de Bataillons Historie 1842–1892 (1892). Ryefelt: 20. Bataillons Historie (Slagelse 1921). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalp: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 174.

Billeder: Vilh. Rosenstand: Ottende Brigades Modangreb ved Dybbøl (Frederiksborg). – Samme: Fra Forposterne 1864.

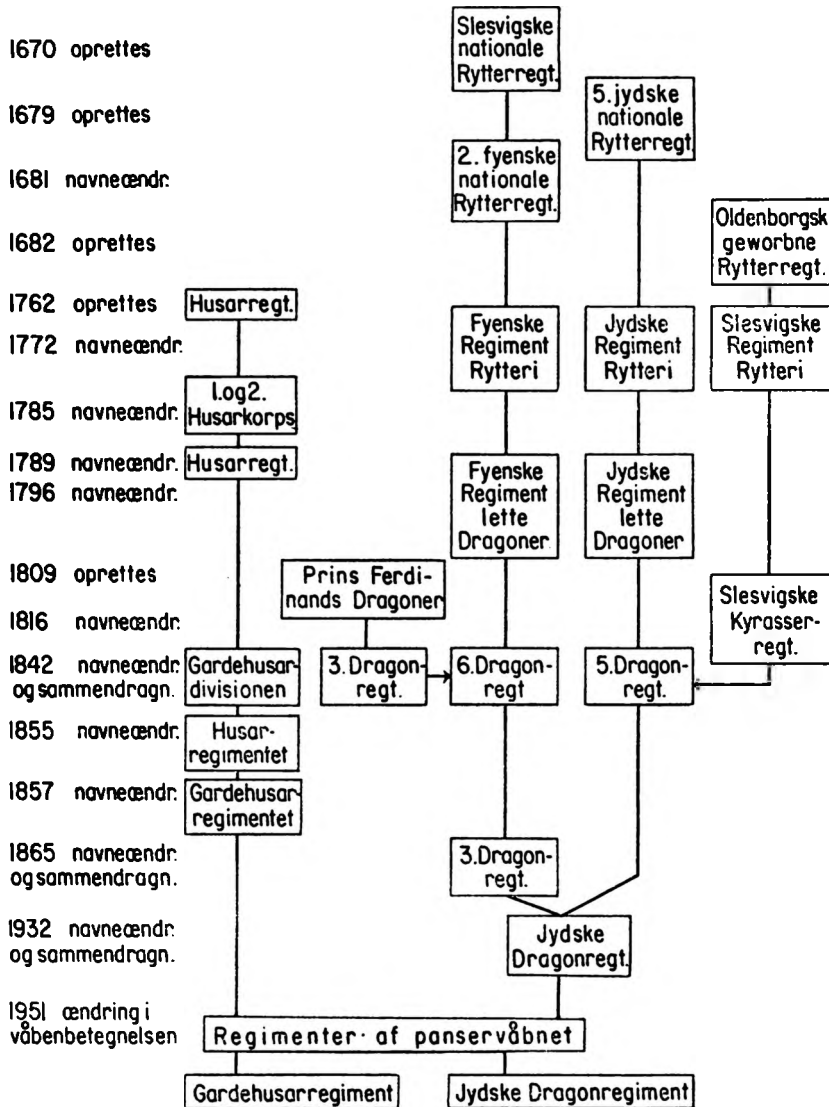
Særlige egenarter og/eller traditioner:

<i>Rgts. egne mindedage:</i>	
18/4	Modangrebet ved Dybbøl. (1864).
20/4	Fægtningen ved Kolding (1849).
1/7	Oprettelsesdag (1842).
24/7	Fægtningen ved Solbro (1850).

Soldaterforeninger: 20. Bataillons Soldaterforening. Adr.: Løvegade 17, Slagelse.

*) Ved bogens trykning ikke formeret.

Panserregimenternes udvikling

JYDSKE DRAGONREGIMENT

Forkort.: JDR.

Tidligere navne: Regimentet er sammensmeltet af 3. og 5. dragonregiment. 3. DR: Slesvigske nationale Rytterregt. 1670. Fynske geworbne Dragonregt. 1763. Fynske Regt. Rytter 1772. Fynske Regt. Dragoner 1785. Fynske Regt. lette Dragoner 1796. 6. Dragonregt. 1842. 3. Dragonregt. 1865. – 5. DR: 5. Jydske nationale Rytterregt. 1679. 3. jydske Rytterregt. 1747. Jydske gew. Dragonregt. 1763. Jydske Regt. Rytter 1772. Jydske Dragonregt. 1785. Jydske Regt. lette Dragoner 1796. 5. Dragonregt. 1842. Jydske Dragonregiment 1932.

Oprettet 1/8 1670 (3. DR) og 1/11 – 1679 (5. DR) under kong Christian V. **Emblem:**

Motto: Fortes Fortuna juvat (Lykken hjælper de stærke).

Farver: blå/hvid/sort (1/2 + 1/4 + 1/4).

March: Kongens Dragoner (H. L. Blankenborg)

Slagsang:

Trompetsignal:

Allegretto (Røt hurtigt)

Det Jyd-ske, det Jyd-ske Dra-gon-re-gi-ment! Vi skal frem-ad vi skal fremad, og vi hjemad skal Fjenden faa sendt!

Emblembeskrivelse: Den kronede jydske løve, der i forpoterne holder et skjold med Christian V's kronede navnetal, på et skriftbånd med valgsproget, over 9 hjerter (4, 3, 2).

Mandskabsbetegnelse: Dragon.

Garnison: Holstebro.

Udskrivningsområde: Jylland – Fyn.

Fanebeskrivelse: Regimentet har 2 estandarter, begge med kong Christian X's kronede navnetal i dugens øverste inderfelt og tallet V i underste inderfelt. Fanespydet er på den ene omvendt hjerteformet med kong Christian X's kronede navnetal, på den anden rudeformet med kong Christian VIII's kronede navnetal. Fanebånd med indskrift: „Rosengarten og Alt Rahlstedt 1813“ og „Sehested 1813, Aarhus 1849“.

Vigtigste historiske data: Regimentets ældste stamfader, 3. Dragonregt., deltog i næsten alle kampe i den skånske krig 1675–79 og den Store nordiske Krig 1700–20, mens 5. Dragonregt. i 1702–14 var i hollandsk tjeneste og bl. a. i slaget ved Høchsted 1704 havde en væsentlig andel i sejren. I kampene ved sydgrænsen 1813 vandt begge regimenter megen hæder. Af de mange træfninger i krigene 1848–50 og 1864 må fremhæves fægtningen ved Aarhus 1849, hvor dragonerne kæmpede på deres egen exercerpåds.

Litteratur: E. W. Busky-Neergaard, Historisk Beretning om 5' Dragonregiment, Randers 1879. – E. Leschly, Historisk Beretning om 5' Dragonregiment, Randers 1929. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DAN-MARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 238.

Billeder: Ukendt kunstner: Oberst Engelsteds kamp med 2 kosakker ved Rahlstedt. J. V. Sonne: Cavalleriet

Rgts. egne mindedage:

31/5	Fægtning ved Aarhus (1849).
1/8	Oprettelsesdag (1670).
13/8	Slaget ved Høchsted (1704).
12/10	Fægtning ved Rosengarten (1813).
1/11	Oprettelsesdag (1679).
10/12	Slaget ved Sehested (1813).

rykker frem til Forfølgelse omkring den brændende Isted Kro. J. V. Sonne: 6. Dragonregiment. Feltvagt v. Hammelev 1849 (Hirschsprungs Samling, Kbh.).

Særlige egenarter og/eller traditioner: Regimentet er den eneste danske enhed, i hvis galauniform der indgår hjelm. – Mindesten med versificeret inskription af underkorporal Poul Hertz og broncerelief af dragon, rejst ved Dragonkassernen i Århus til minde om det gamle selvstændige 3. Dragonregiment inden det indgik i JDR.

Soldaterforeninger: Jydske Dragonregiments Soldaterforening. Adr. E. Østergård Jensen, Danmarksgade 84, Ålborg. Afd. i Hjørring. 3. Dragonregiments Forening. Adr. Degner, Borgerbro 3, 3., Kbh. S. Blad: Ryttervagten.

Bestanddele: Stab og I–II bataillon.

GARDEHUSARREGIMENTET

Forkort.: GHR.

Tidligere navne: Husarregimentet 1762 (1774). 1. og 2. Husarregiment 1780. 1. og 2. Husarkorps 1785. Husarregimentet 1788. Gardehusardivisionen 1842. Husarregimentet 1855. Gardehusarregimentet 1857.

Oprettet 10/2 – 1762 under kong Frederik V.

Emblem:

Motto: In actis esto volucris (Lynsнар i handling).

Farver: blå/hvid/karmosin (1/2 + 1/4 + 1/4).

Slagsang: *March:*

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: En dykkende falk, der i næb og kløer holder et skriftbånd ved valgsproget. På falcken Frederik V's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Gardehusar.

Garnison: Næstved.

Udskrivningsområde: Sjælland og oml. øer.

Fanebeskrivelse: Regimentet har 2 ens estandarter, der i øverste inderfelt bærer kong Christian X's kronede navnetal, og i underste inderfelt bogstaverne GHR. Fanespydet er omvendt hjerteformet med kong Christian IX's kronede navnetal. Fanebånd med indskrift „Gadebusch 1813, Sehested 1813, Jagel 1850“.

Vigtigste historiske data: Regimentet fik sin ilddåb i 1807, idet dets exercerskole deltog i et udfald fra København 20/8. I kampene ved vor sydgrænse 1807–14 udmærkede regimentet sig særligt ved Gadebusch 4/9 og Sehested 10/12 1813. I begge de slesvigske krige var regimentet med i de fleste større kampe. Med særlig hæder nævnes husarattaken ved Kolding 1849 og rytterkampen ved Jagel 1850.

Litteratur: Fr. Engelbrecht, Gardehusarregimentets 150 Aars Jubilæum, Kbhvn. 1912. Alf Giering, Gardehusarregimentet gennem 25 Aar 1912–37, Kbh. 1937. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalp: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 231.

Billeder: Ukendt: Frederik VI inspicerer Husarregimentet (Kobberstik). Otto Bache: Husarangrebet ved Kolding 23/4 1849 (Kolding rådhus). Niels Simonsen: Husarernes angreb ved Kolding. – J. V. Sonne: Feltvagt af gardehusarer under alarmering (Bregentved). – O. P. Hansen-Balling: Træfningen ved Jagel 1850 (Bregentved).

Rgts. egne mindedage:

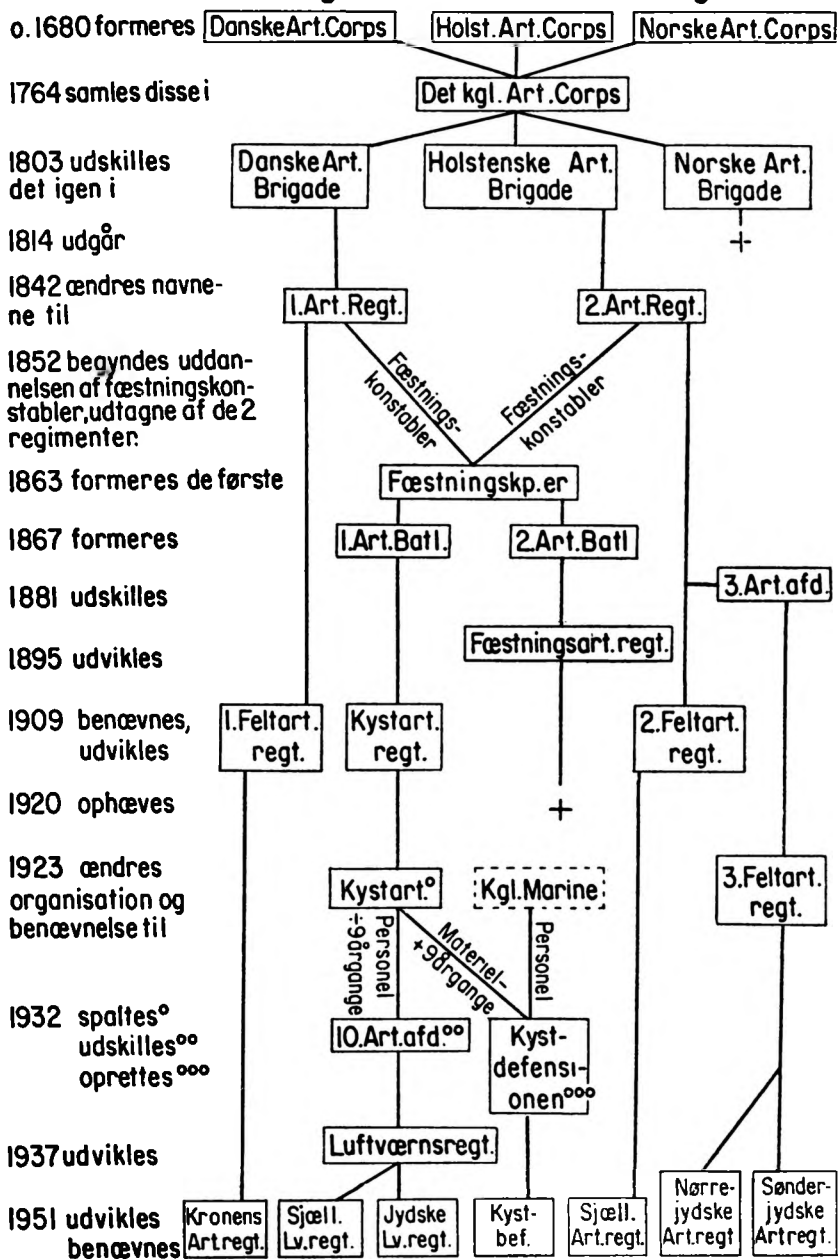
10/2	Oprettelsesdag (1762).
23/4	Attaken ved Kolding (1849).
28/7	Attaken ved Jagel (1850).
3/9	Attaken ved Gadebusch (1813).
10/12	Slaget ved Sehested (1813).

Særlige egenarter og/ell. traditioner: Som garderegiment bærer officerer i enh. til kgl. reskript af 10 febr. 1952 det kronede kongelige navnetal („rex“et). Til brug ved særlig højtidelighed råder regimentet over en beholdning af de gamle gallauniformer med kepi, pels og sabeltaske. Regimentet har som eneste danske enhed bevaret et antal heste, med hvilke der ved ceremonielle lejligheder foreres beredne eskorter.

Soldaterforeninger: Gardehusarforeningen (De danske Gardehusarforeninger). Adr.: J. Dinesen, Kragerup, Ruds Vedby. Afd. i København, Hillerød, Roskilde, Frederikssund, Helsingør, Næstved, Maribo, Odense. Blad: Gardehusaren.

Bestanddele: Stab, 1 hesteskadron og I–II bataillon.

Artilleriregimenternes udvikling

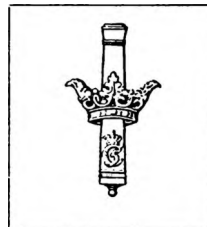
KRONENS ARTILLERIREGIMENT (1. Feltart.reg.)

Forkort.: KAR (FAR 1)

Tidligere navne: Danske Artillerikorps 1679. Artillerikorps 1764. Det kongelige Artillerikorps 1764. Den danske Artilleribrigade 1803. 1ste Artilleriregiment 1842. Artilleriregimentet 1865. 1. Artilleriregiment 1867. 1. Feltartilleriregiment 1909.

Oprettet ca. 1679 under kong Christian V.

Emblem:

Motto:

Farver: karmoisin/gul (1/2 + 1/2).

March: „1. Feltartilleriregiments Revymarch“, af M. M. Merrild.

Slagsang: „De gamle Kanoner paa Tøjhuset stod“. Tekst af P. Chr. Faber, mel.: C. J. Hansen.

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: En lodret stillet kanon med Christian V's kronede navnetal, det hele omgivet af en åben krone.

Mandskabsbetegnelse: Konstabel.

Garnison: Sjælsmark.

Udskrivningsområde: Hovedsagelig København og omegn.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Siden oprettelsen har regimentet været med i alle mere betydelige kampe undtagen felttoget ved vor sydgrænse 1813. Særligt har batterier af regimentet udmærket sig ved Slesvig og Nybøl 1848, ved Kolding 1849 og ved Isted og Mysunde 1850.

Litteratur: O. C. A. Jacobs, 1' Feltartilleriregiment 1764 - 1842 - 1917, Kbh. 1917. Niels Bjerre, 1. Feltartilleriregiments Historie 1917-1942, Kbh. 1942. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 258.

Billeder: Niels Simonsen: Batteriet Dinesen ved Bov. - Samme: Delingen Glud ved Bustrup. - Samme: Batteriet Dinesen ved Vedelsvang. - Samme: Artillerikampen ved Mysunde.

Særlige egenarter og el. traditioner: Regimentet fejrer hvert år den 29. aug. ved en højtidelighed i Barakkelejren på Amager.

Soldaterforeninger: Feltartilleriforeningen (De danske Feltartilleriforeninger). Adr.: H. Grane, Ny Kongensvej 31, Odense. Afd. over hele landet. Blad: Feltartilleristen.

Rgts. egne mindedage:

10/3	Helsingborg (1710).
23/4	Slesvig (1848).
1/7	fejres regts fødselsdag (1842).
25/7	Isted (1850).
29/8	Barakkelejren (1943).
12/9	Mysunde (1850).
4/12	Skt. Barbara.

Bestanddele: 1880 1. og 2. Artilleriafdeling. — 1922 1., 2., 8., 9. og 10. Artilleriafdeling. 1932 1., 2. og 6. Artilleriafdeling. — 1951 1., 2. og 21. Artilleriafdeling.

SJÆLL. ARTILLERIREGIMENT (2. Feltart. regt.)

Forkort.: SJA (FAR 2)

Tidligere navne: Holstenske Artillerikorps 1684. Holstenske Artilleribrigade 1803. 2. artilleriregiment 1842. 2. Feltartilleriregiment 1909.

Oprettet | - 1684 under kong Christian V. Emblem:

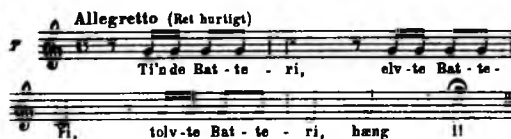
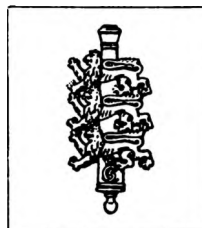
Motto:

Farver: karmoisinrød/gul/grøn (1/2 + 1/4 + 1/4).

March:

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: Tre gående løver under hinanden, det hele på baggrund af en oprejst kanon med Christian V's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Konstabel.

Garnison: Holbæk.

Udskrivningsområde: Især Sjælland.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Dele af regimentet deltog med hæder ved Helsingborg 1710 og Bornhøved og Sehested 1813. Et par af regimentets nuværende batterier har deltaget i krigen 1848-50 og 1864, og især udmærket sig ved Nybøl 1848 og Frederikstad 1850.

Litteratur: S. A. Kirchheiner, Bidrag til 2' Feltartilleriregiments Historie 1842-1932, i Dansk Artilleri Tidsskrift 1935, s. 1 ff. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 264.

Billeder: Niels Simonsen; Batteriet Jessen ved Nybøl.

Særlige egenarter og/eller traditioner:

Rgts. egne mindedage:	
10/3	Helsingborg (1710).
28/5	Nybøl (1848).
6/7	Fredericia (1849).
25/7	Isted (1850).
4/10	Frederiksstad (1850).
4/12	Skt. Barbara.
10/12	Sehested (1813).

Soldaterforeninger: Feltartilleriforeningen. (Se: Kronens Artilleriregiment).

Bestanddele: 1880 3. og 4. Artilleriafdeling. — 1910 3., 4. og 5. Artilleriafdeling. — 1922 4., 5., 6., 11., 12 og 13. Artilleriafdeling. — 1932 4., 5., 11. og 12. Artilleriafdeling. — 1951 4., 5., 22. og 23. Artilleriafdeling.

NØRREJYDSKE ARTILL.REGIMENT (3.Feltart.reg.)

Forkort.: NØA. (FAR 3)

Tidligere navne:

Oprettet 1/4 – 1923 under kong Christian X, idet dog dele af regimentet stammer fra Kronens artilleriregiment, der oprettedes 1679.

Emblem:

Motto:

Farver: karmoisin/gul/sort (1/2 + 1/4 + 1/4).

March:

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: En brændende bombe med en gående løve over 9 hjerter (4, 3, 2); det hele på baggrund af 2 krydsede kanoner med Christian V's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Konstabel.

Garnison: Aarhus.

Udskrivningsområde: Nørrejylland.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: En jydsk artilleriafdeling skabtes 1881, da 3. Artilleriafdeling flyttedes fra København til Aarhus. 1923 oprettedes regimentet med 3. Artilleriafdeling som grundstamme. I 1951 udskiltes 7. Artilleriafdeling, der kom til at danne grundstamme i Sønderjydske Artilleriregiment.

Litteratur: Boeck, Johnstad-Møller & Hjalp: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 269.

Rgts. egne mindedage:

- 1/4 Oprettelsesdag (1923).
- 18/4 Dybbøl (1864).
- 25/7 Isted (1850).
- 4/10 Frederiksstad (1850).
- 4/12 Skt. Barbara.

Billeder:

Særlige egenarter og/et. traditioner:

Soldaterforeninger: Feltartilleriforeningen (Se: Kronens Artilleriregiment). Nørrejydske Artilleriregiments Soldaterforening. Adr.: Werner F. Ågård, Spurvegården 20, Kbh., Valby. Afdelinger på Fyen, i Århus og Bredsten. Blad: Artilleristen.

Bestanddele: 1923 3., 7., 14. og 15. Artilleriafdeling. — 1923 3., 7., 8. og 9. Artilleriafdeling. — 1951 3., 8., 9. og 23. Artilleriafdeling.

SJÆLLANDSKE LUFTVÆRNSREGIMENT

Forkort.: SLV.

Tidligere navne: (Fæstningskompagnierne 1863. 1. Artilleribataillon 1867. Kystartilleriregiment 1909. Kystartilleriet 1923). 10. Artilleriafdeling 1923. Luftværnsregimentet 1937. Sjællandske Luftværnsregiment 1951.

Oprettet 1/11 – 1923 under kong Christian X *Emblem:*
(17/10 1863 under kong Christian IX).

Motto: Suspiciate caelum (Spejdende mod himlen).

Farver: karmoisin/blå (1/2 + 1/2).

March: Kai Møller: Luftværnsregimentets march.

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: En vinget, brændende bombe med Christian X's kronede navnetal, det hele på baggrund af to krydsede kanoner, der foruden forbindes ved et skriftbånd med valsproget „Suspiciate caelum”.

Mandskabsbetegnelse: Konstabel.

Garnison: København og Avedøre.

Udskrivningskreds: Sjælland og øerne.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Regimentet oprettedes 1923 som reserveartilleriafdeling (10. A.A.) under 1. Feltartilleriregiment, men ændredes 1932 til luftværnsartilleri, idet de ældre årgange mandskab og en betydelig del af officererne og underofficererne fra kystartilleriet overførtes hertil. Gennem kystartilleriet arvede luftværnsartilleriet således traditionerne fra 1. Artilleribataillon, der igen stammer ned fra fæstningsartillerikomagnierne i 1864, der hævdede sig så smukt ved Mysunde (2/2) og Dybbøls forsvar.

Litteratur: Klingspor-Bentzen, 1ste Artilleribataillon-Kystartilleriregimentet 1867–1917. Kbhvn. 1917. – Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 272.

Billeder: Erik Henningsen: Mysunde 1864 (Christiansborg). Otto Bache: Kong Christian IX's besøg i skanse II den 22. marts 1864 (Amalienborg).

Særlige egenarter og/eller traditioner:

Rgts. egne mindedage:

- 2/2 Kampen ved Mysunde (1864).
- 18/4 Stormen på Dybbøl (1864).
- 17/10 Fæstningskompagniernes oprettelsesdag (1863).
- 1/11 Oprettelsesdag som luftværnsartilleri (1932).
- 4/12 Skt. Barbara.

Soldaterforeninger: Luftværnsartilleriforeningen. Adr.: A. Nielsen, Leifsgade 5, 2., Kbh. S. Afd. i Århus, Esbjerg, Odense, Ålborg, Næstved, Holstebro, Horsens. Blad: Projektøren.

Bestanddele: Stab, 1., 10. og 13. Luftværnsafdeling.

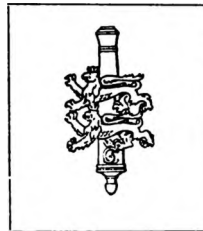
SØNDERJYDSKE ARTILLERIREGT. (4. Feltart.reg.)

Forkort.: SØA. (FAR 4)

Tidligere navne:

Oprettet 3/11 – 1951 under kong Frederik IX, idet dog regimentets ældste batteri er oprettet 1849.

Emblem:

Motto:

Farver: karmoisin/gul/violet (1/2 + 1/4 + 1/4).

March:

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: De to slesvigske løver på baggrund af en opretstående kanon med Christian V's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse: Konstabel.

Garnision: Varde.

Udskrivningsområde: Sønderjylland.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Regimentets grundstamme udgøres af 7. Artilleriafdeling, der udskiltes fra Nørrejydske Artilleriregiment, med hvilket regimentet derfor har historie fælles.

Litteratur:

Billeder:

Særlige egenarter og/et. traditioner:

Rgtr. egne mindedage:

18/4 Dybbøl (1864).

25/7 Isted (1850).

3/11 Oprettelsesdag.

4/12 Skt. Barbara.

Soldaterforeninger: Feltartilleriforeningen (Se: Kronens Artilleriregiment).

Regimentets bestanddele: 6., 7., 10., 11. og 24. Artilleriafdeling.

BORNHOLMSKE ARTILLERI (12. Artilleriafdeling)

Forkort.: BHA.

Tidligere navne: Bornholms Milice 1611. Bornholms Væbning 1867. Bornholms Værn 1923.

Oprettet 3/11 – 1951 under kong Frederik IX (3/3 1611 under Christian IV, se nedenfor under historiske data). *Emblem:*)*

Feltartillerister:
Højtrødt underlag
Luftværnsartillerister:
Hvidt underlag

Motto:

Farver:

March:

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: Den bornholmske drage i gennembrudt, kronet skjold.

Mandskabsbetegnelse: Konstabel.

Garnison: Almegårdslejren, Rønne.

Udskrivningsområde: Bornholm (se under historiske data).

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Oprettet 1611 er Bornholms Værn det ældste hærled i Danmark, oprindeligt kun bestående af fodfolk og rytteri, fra 1809 også af artilleri. Da Bornholms Værns fodfolk nu er erstattet af Bornholms Fodregiment (se side 28) med egne traditioner, fører Bornholmske Artilleri, der bærer Værnets emblem, således nu hele Værnets historie videre. Til Værnets stolteste traditioner hører rejsningen mod de svenske besættelsesstyrker i 1658 og afvisningen af et svensk landgangsforsøg året efter. Under kanonbådskrigen nåede militsen en hidtil ukendt størrelse (artilleriet således 4 feltbatterier og 41 kystskanser), så at fjenden ikke vovede et angreb mod øen.

Litteratur: J. Bulmer: Bornholms Militærvæsen (Bornholmske Saml. VIII, 1913). O. B. Schouboe: Bornholms Værn gennem Tiderne (Milit. Tidsskr. 1932). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I side 41.

Rgts. egne mindedage:

- 3/3 Værnets oprettelsesdag (1611).
- 4/7 Landgang ved Allinge afvises (1659).
- 3/11 Bornholms Artilleri's oprettelse (1951).
- 4/12 Skt. Barbara.
- 8/12 Rejsningen mod svenskerne begyndte (1658).

Billeder:

Særlige egenarter og/eller traditioner: Værnemblemet bæres med 5 forskellige farver som underlag. Se „Uniformsbestemmelser for Hæren V“.

Soldaterforeninger:

*) Dette emblem bæres desuden af Bornholms Værns Stab med karmoisinrødt, af Bornholms Værns Ingeniørstyrke med blåt og af Bornholms Værns Telegraftrøpper med gult underlag.

JYDSKE LUFTVÆRNSREGIMENT

Forkort.: JLV.

Tidligere navne: Se Sjællandske Luftværnsregiment.

Oprettet 3/11 – 1951 under kong Frederik IX.

Emblem:

Motto: Suscipite caelum (Spejdende mod himlen).

Farver: karmoisin/gul/blå (1/2 + 1/4 + 1/4).

March:

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: En vinget brændende bombe med Christian X's kronede navnetal, det hele på baggrund af en kanon med et skriftbånd med valgsproget „Suscipite caelum“.

Mandskabsbetegnelse: Konstabel.

Garnison: Hvorup.

Udskrivningsområde:

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Ved hærordningen 1937 oprettedes under Luftværnsregimentet 14. Artilleriafdeling, hvori indgik 7. og 8. batteri af 10. Artilleriafdeling. Afdelingen henlagdes i taktisk henseende under Jyske Division og garnisoneredes i Århus. Enheder af 14. Artilleriafdeling deltog i kampen 9. april 1940. Ved 1951-ordningen udvidedes det jyske luftværnsartilleri til et selvstændigt regiment, hvis ældre historie således falder sammen med Sjællandske Luftværnsregiment.

Litteratur: Se Sjællandske Luftværnsregiment.

Billeder: Se Sjællandske Luftværnsregiment.

Særlige egenarter og/ell. traditioner:

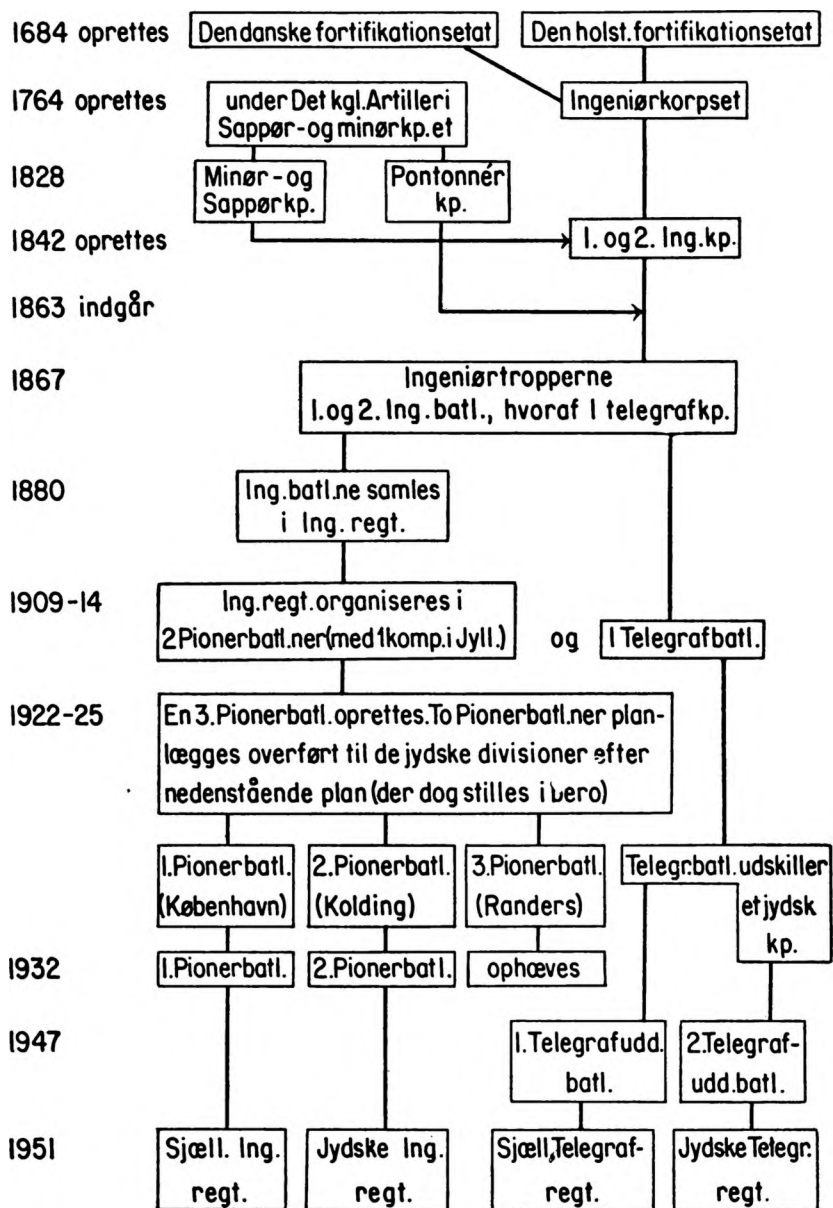
Rgts. egne mindedage:

- 2/2 Kampen ved Mysunde (1864).
- 18/4 Stormen på Dybbøl (1864).
- 17/10 Fæstningskompagniernes oprettelsesdag (1863).
- 3/11 Regimentets oprettelsesdag (1951).
- 4/12 Skt. Barbara.

Soldaterforeninger: Luftværnsartilleriforeningen. (Se: Sjællandske Luftværnsregiment).

Bestanddele: Stab, 3. og 14. Luftværnsafdeling. 2. Luftværnsafdeling vil senere blive formeret.

Ingeniør- og telegrafregimenternes udvikling

SJÆLLANDSKE INGENIØRREGIMENT

Forkort.: SIR.

Tidligere navne: Fortifikationsetaten 1684, Det kgl. Ingeniørkorps 1763. Ingeniørtropperne 1867. Ingeniørregimentet 1880. Sjællandske Ingeniørregiment 1951.

Oprettet 6/11 – 1684 under kong Christian V. *Emblem:*

Motto:

Farver: gull/sort/gul (1/4 + 1/2 + 1/4).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En spade og en karabin krydset under Christian V's navnetal, det hele på baggrund af en kronet lærering (skabelon til fremstilling af skansekurve).

Mandskabsbetegnelse: Pioner.

Garnison: København.

Udskrivningsområde: Sjælland og øerne.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Oprindeligt omfattede ingeniørkorpset kun officerer, mens mandskab til forskellige arbejder blev afgivet af andre våben. I slutningen af 1700-årene fandtes derimod under artilleriet et minør- og et pontonkmp.. I 1842 fik vi de første selvstændige ingeniørtropper, idet minørerne overførtes fra artilleriet og formerede 1. og 2. Ingeniørkompagni. Senere kom også brokompagniet, og i 1867 yderligere det første telegrafkompagni. I de slesvigske krige oprettedes et antal feltenheder, der på hæderfuld måde fyldte deres plads i helheden. Regimentet voksede stadig, i 1914 deltes det i 2 pioner- og 1 telegrafbataillon. 1949 udskiltes telegrafbataillonen af regimentet, der 1951 deltes i Sjællandske og Jydske Ingeniørregiment.

Litteratur: V. E. Tychsen: Fortifikationsetaterne og Ingeniørkorpset 1684–1884 (Kbhvn. 1884). W. Andersen: Ingeniørkorpset 1684–1934 (Særtryk af Tidsskr. for Ing.officerer 1934). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (1934) I side 5 & 13. Tidsskrift for Ingeniørofficerer nr. 3/1955 og nr. 4/1955.

Billeder:

Særlige egenarter og/ell. traditioner: Siden Christian VII's tid har ingeniørerne båret sorte kraver (nu kun på galla-uniformen). Traditionen har villet opfatte dette som en vanærende distinktion, fordi nogle pionerer skulle have dræbt deres chef. Denne historie har imidlertid intet på sig. Sort (jordens farve) synes at være korpсарfarve for ingeniørtropper i de fleste lande.

Soldaterforeninger: De danske Pionerforeninger. Adr.: H. Lindhardt, Frederikssundsvej 83, Kbh. NV. Afd. over hele landet. Blad: Pioneren.

Rgts. egne mindedage:

- 18/4 Stormen på Dybbøl (1864).
- 1/7 Oprettelse af selvstændige ingeniørtropper (1842).
- 4/10 Stormen på Frederiksstad (1850).
- 6/11 Ingeniørkorpsets oprettelse (1864).

Bestanddele: Stab, 1. og 4. Ingeniørbataillon.

JYDSKE INGENIØRREGIMENT

Tidligere navne:

Oprettet 3/11 – 1951 under kong Frederik IX.

Emblem:

Motto:

Farver: sort/gul/sort (1/4 + 1/2 + 1/4).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: Spade, karabin og lærering med Chr. V's navnetal under kongekrone. Forneden et skriftbånd hvori: „Jydske“.

Mandskabsbetegnelse: Pioner.

Garnison: Randers.

Udskrivningsområde: Jylland og Fyn.

Fanebeskrivelse: Fanen bærer i korsmidten Kong Fr. IX's kronede navnetal, der også findes på fanesømmet. I øverste inderfelt regimentsmærket og i underste inderfelt regimentets navn. Rudeformet fanespyd med Chr. V's kronede navnetal.

Vigtigste historiske data: Regimentet er 1951 udskilt fra Sjællandske Ingeniørregiment, med hvilket det har historie fælles. Det kan dog betragtes som arvtager efter 12. Ingeniørkompagni, der 1880 oprettedes som Ingeniørregimentets mobiliseringsenhed i Viborg for jyske pionerer.

Litteratur: Se Sjællandske Ingeniørregiment.

Billeder:

Særlige egenarter og/eller traditioner: Første og ved denne bogs trykning eneste danske regiment uden for fodfolket, der har fået fane. Fanen skænket af garnisonsbyens borgere.

Soldaterforeninger: Se Sjællandske Ingeniørregiment.

Rgts. egne mindedage:

- 18/4 Stormen på Dybbøl (1864).
- 1/7 Oprettelse af selvstændige ingeniørtropper (1842).
- 4/10 Stormen på Frederiksstad (1850).
- 3/11 Oprettelse af reg.tet (1951).
- 6/11 Oprettelse af ingeniørkorpset (1684).

Bestanddele: Stab, 2. og 3. Ingeniørbataillon.

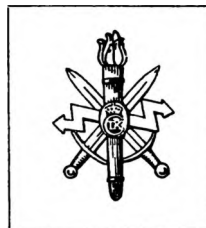
SJÆLLANDSKE TELEGRAFREGIMENT

Forkort.: STE.

Tidligere navne: 4. Ingeniørkompagni 1867. 3. Ingeniørbataillon 1914. Telegrafbataillon 1925. 1. Telegrafuddannelsesbataillon 1949. Sjællandske Telegrafregiment 1951.

Oprettet 22/9 – 1867 under kong Christian IX.

Emblem:

Motto:

Farver: hvid/karmoisin/hvid (1/3 + 1/3 + 1/3).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En brændende fakkel på baggrund af 2 krydsede sværd, fra hvis skæringspunkt der udgår lynstråler. I midten Christian IX's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse:

Garnison: Høvelte.

Udskrivningsområde: Sjælland og omliggende øer.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Telegraftroppernes historie er nøje knyttet til udviklingen af materiellet. 1860 anskaffedes hærens første telegrafmateriel (under generalstaben). I 1867 fik Telegrafkompagniet helt nyt materiel, 1870 tillige optisk signalmateriel. I 1889 indførtes desuden de første felttelefoner og endelig i 1915 de første radioer. Under sikringsstyrken udførte telegraftropperne et stort arbejde ved udbygning af Københavns landbefæstnings forbindelsesnet.

Litteratur: V. E. O. Lawaets, Bidrag til Telegrafbataillonens Historie (manusk. 1946). R. N. A. Faber, 8. Ingeniørkompagni 1867–1917, tillægshæfte III til Mil. Tidsskr. 1917. Willy Andersen, Ingeniørkorpset 1684–1934, særtryk af Tidsskr. for Ingeniørofficerer, 1924. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) II side 16.

Rgts. egne mindedage:
22/9 Oprettelse (1867).

Billeder:

Særlige egenarter og/eller traditioner:

Soldaterforeninger: Danske Telegraf-Pionerer. Adr.: J. Jørgensen, Ved Østerbjerg 15, Glostrup. Afd. i København og Århus. Blad: Danske Telegraf-Pionerer.

Bestanddele: Stab, 1. og 4. Telegrafbataillon.

JYDSKE TELEGRAFREGIMENT

Forkort.: JTE.

Tidligere navne: Se under Sjællandske Telegrafregiment indtil 1947.

Oprettet 3/11 – 1951 under kong Frederik IX.

Emblem:

Motto:

Farver: karmoisin/hvid/karmoisin (1/3+1/3+1/3).

March:

Slagsang:

Hornsignal:

Emblembeskrivelse: En brændende fakkel på baggrund af 2 krydsede sværd, fra hvis skæringspunkt der udgår lynstråler. I midten Christian IX's kronede navnetal og fornedet et skriftbånd med ordet „JYDSKE“.

Mandskabsbetegnelse:

Garnison

Udskrivningsområde: Jylland – Fyn.

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Regimentet har fælles historie med Sjællandske Telegrafregiment indtil 1947, hvor den daværende Telegrafbataillon deltes i 2 Telegrafuddannelsesbatailloner. Af disse dannede 2. Telegrafuddannelsesbataillon grundlag for regimentet.

Litteratur: Se Sjællandske Telegrafregiment.

Rgts. egne mindedage:

3/11 Oprettelse
(1951).

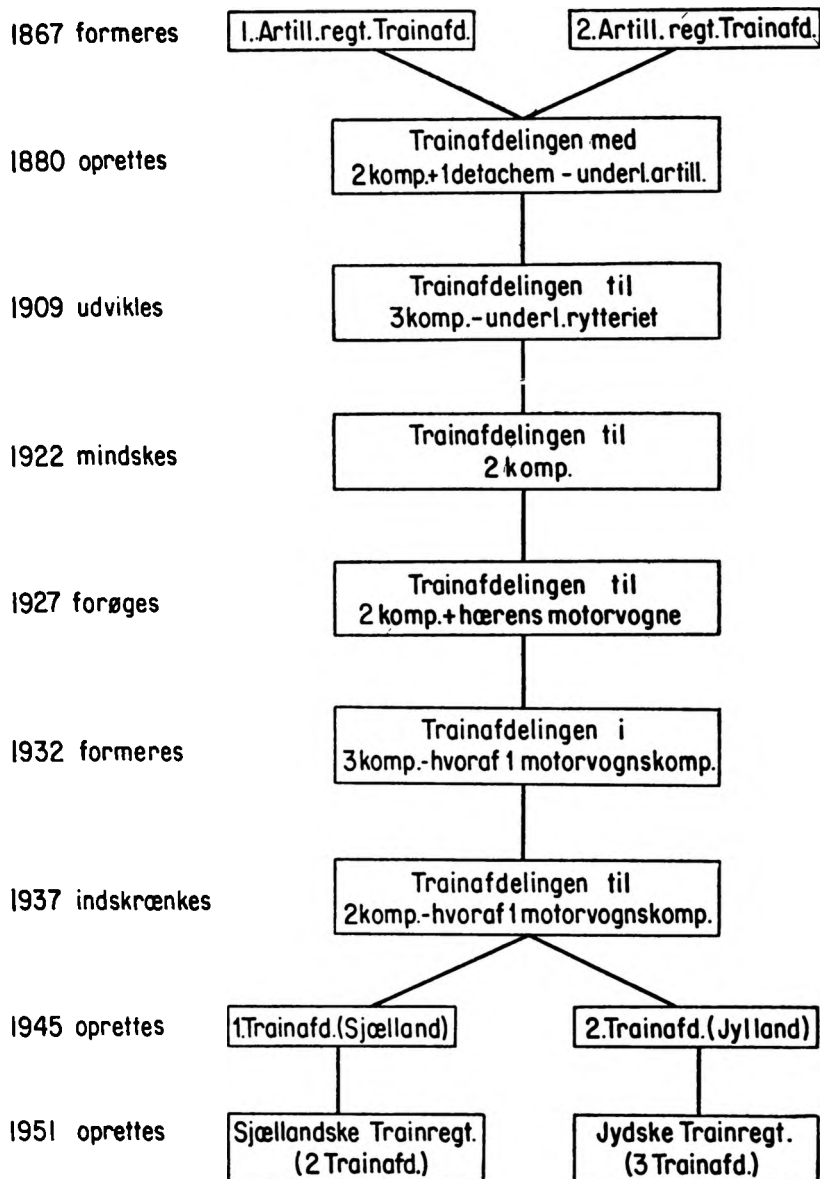
Billeder:

Særlige egenarter og/et. traditioner:

Soldaterforeninger: Se Sjællandske Telegrafregiment.

Bestanddele: Stab, 2. og 3. Telegrafbataillon.

Trainregimenternes afstamning

SJÆLLANDSKE TRAINREGIMENT

Forkort.: STR

Tidligere navne: Trainafdelingen 1880.

Oprettet 25/7 – 1880 under Kong Christian IX.

Emblem:

Motto:

Farver: gul/karmoisin/gul (1/4 + 1/2 + 1/4).

March:

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: Et kronet vognhjul, hvorover er lagt 2 krydsede pistoler og i midten Christian IX's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse:

Garnison: København.

Udskrivningsområde:

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: 1867 oprettedes trainenheder ved hvert af artilleriregimenterne, men i 1880 samledes de til en fælles enhed, Trainafdelingen. 1909 henlagdes denne under rytteriet, men blev i 1932 selvstændig og samledes i København. Ved forsyningsstroppernes oprettelse 1951 henførtes Trainafdelingen her og formeredes som regiment med 1. og 2. Trainafdeling. Oprindeligt var trainet kun hestetrukket, men fra 1927 overtog det Hærens bilpark.

Litteratur: Boeck, Johnstad-Møller & Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) I s. 46.

Rgts. egne mindedage:

25/7 Oprettelse
(1880).

Billeder:

Særlige egenarter og/et. traditioner:

Soldaterforeninger: Trainsoldaterforeningen. Adr.: J. Jørgensen, Roskildevej 233, Vridsløselille, Tåstrup. Afd. i København, Århus, Odense og Nykøbing F.
Blad: Trainsoldaten.

Bestanddele: Stab, 1. og 2. Trainafdeling.

JYDSKE TRAINREGIMENT

Forkort.: JTR

Tidligere navne:

Oprettet 3/11 – 1951 under kong Frederik IX.

Emblem:

Motto:

Farver: karmoisin/hvid/karmoisin (1/4+1/2+1/4).

March:

Slagsang:

Trompetsignal:

Emblembeskrivelse: Et kronet vognhjul, hvorover er lagt 2 krydsede pistoler og i midten Chr. IX's kronede navnetal. Forneden et bånd med indskriften „JYDSKE“.

Mandskabsbetegnelse:

Garnison: Aarhus.

Udskrivningsområde:

Fanebeskrivelse:

Vigtigste historiske data: Regimentet er oprettet som jydsk enhed under forsynings-tropperne. Der har dog siden 1880 været en trainenhed i Jylland, opr. et detachement under 3. Artilleriafdeling, fra 1909 et trainkompagni i Randers.

Litteratur:

Rgts. egne mindedage:

Billeder:

3/11 Oprettelse
(1951).

Særlige egenarter og/ell. traditioner:

Soldaterforeninger: Jydske Trainregiments Soldaterforening. Adr.: H. Sørensen, Christiansgade 20, Århus.

Bestanddele: Stab, 3., 4. og 5. Trainafdeling.

Hæren og Forsvarets Stabe, Korps og Faglige Myndigheder

De foran omtalte 27 regimenter, der sammen med hjemmeværnet udgør Hærens egentlige kampkraft, er alle samlet under Hærstaben, der igen samarbejder med Søværnsstaben og Flyvermandoen og Flyverkommandoen under forsvarschefens ledelse. Desuden findes der stabe for de forskellige taktiske led hæren er samlet i, korps, divisioner, regioner, brigader m. v. — altsammen „uden for regimenterne“.

For hærens virksomhed spiller ydermere en række „korps“ af intendanter, læger o. m. a. en betydelig, ja afgørende rolle, ligesom de materielanskaffende og materielforvaltende organer i forbindelse med de for Forsvaret specielt arbejdende statsejede fabriksvirksomheder.

Mange af institutionerne rummer personel af Hæren såvel som af de øvrige værn og „betjener“ hele forsvarsmagten. De dele, der specielt tager sig af Hærens områder, bærer dennes uniform o. s. fr.

Forsvarsstaben

Oprettet ved forsvarsloven 1950. Den består af officerer og befalingsmænd af alle værn og har som opgave efter *forsvarschefens* anvisning at udføre alt koordinerende i særlig grad strategisk stabsarbejde. I tilknytning til forsvarsstaben er oprettet et *Forsvarets Forskningsråd*, der leder og samarbejder tekniske og videnskabelige undersøgelser af betydning for Forsvaret.

Forsvarsstabens personel af hæren bærer Hærstabens emblem med hvidt underlag (se side 59).

H. M. Kongens Adjutantstab

En institution, der har sine rødder tilbage til hærens oprindelse. Adjutantstaben nævnes første gang i 1840 som en selvstændig enhed indenfor forsvaret. Sammen med de øvrige værn afgiver hæren nogle officerer til adjutantstaben, hvis chef normalt er officer af Hæren. Denne stab har til opgave at holde Kongen orienteret om arbejdet og udviklingen inden for Hans Majestæts væbnede styrker til vands, til lands og i luften. Desuden gør de på skift tjeneste ved hoffet som kongens ledsagere og sekretærer. I modsætning til andre militære enheder har adjutantstabens personel af Hæren ikke fast kravemærke, men bærer den til enhver tid regerende konges navnetal i en krans af egeløv. I galla bærer adjutanterne af hæren uanset deres uniform trekantet hat med røde fjer. Kongens adjutanter bærer i modsætning til andet adjutantpersonel deres adjutant-snore om højre arm.

Hærstaben

Sammensat af særligt uddannede officerer og er et korps, hvis oprettelse går tilbage til 1808. Indtil 1951 hed det „Generalstaben“. Den leder hærens operationer i krig og krigsforberedelser i fred. Hærstabens chef er ansvarlig for landstridskræfternes taktiske virksomhed og uddannelsesmæssige status.

Hærens øverste ledelse kaldes „Hærkommandoen“. Den består af chefen for Hæren, hans stab, Hærstaben, og våbeninspektørerne.

Hærens chef er i fredstid hærens ansvarlige leder. I krigstid vil han på grund af Danmarks deltagelse i Atlantpagtorganisationen (North Atlantic Treaty Organisation) også være chef for

H.M. Kongens adjutantstab: H.M. Kong Frederik IX's kronede navnetal, hvortil er bundne laurbærgrene

Hærstaben: Gevær og sabel krydset over kanon med Chr. VII's kronede navnetal, alt lagt på laurbærkrans med krone over.

Generalsemblemet: Danmarks kronede rigsskjold i sejrens symbol, en laurbærkrans (Hærmærket).

2. Division: Den harniskklædte Skt. Georg på opspringende hest i kamp med drage. Det hele på sokkel med Chr. IX's kronede navnetal.

3. Division: Knud Lavard, grænsens energiske vogter, til hest og med draget sværd. Herunder skriftbånd med valgsproget „Velox et Acer“ (Hurtig og skarp), som divisionen har taget i arv efter det i 1951 i Kongens Fodregiment indgæde, under Chr. X oprettede Sønderjydske Skytteregiment (Fodfolkspionerkommandoen), hvorfor denne monarks kronede navnetal bæres i emblemet. Eneste højere myndighed i Danmarks forsvaret med valgsprog.

6. Division: Et kryds med Chr IX's kronede navnetal, omgivet af attributterne fra Københavns våben.

alle andre NATO-landstyrker, der måtte befinde sig på dansk territorium. ("Commander Allied Land Forces Denmark").

Han bærer — ligesom chefer for landsdelskommandoer og divisioner og øvrige officerer af generalsgraderne, for hvem der ikke er fastsat et særligt emblem — generalismærket (= hær-mærket).

Under Hærkommandoen er hæren delt i forskellige led, kommandoer, korps, divisioner, regioner og brigader. Cheferne for sådanne led har deres stabe, hvori der som nævnt indgår generalstabsuddannede officerer.

Landsdelskommandoer

Hærens styrker er taktisk og administrativt samlet under to stabe — Landsdelskommandoer — hhv. øst og vest for Store Bælt.

Landsdelskommandoernes personel bærer hærstabens mærke med højtrødt underlag.

Divisioner

I de områder af landet, hvor de militære styrker ikke er underlagt et lokalt regiment, er samtlige enheder af landforsvaret samlet i „Divisioner“, af hvilke der i fredstid allerede er oprettet 3.

Disse er

2. Division — for de midtjydske styrker
3. Division — for de sønderjydske styrker
6. Division — for styrkerne i hovedstaden og omegn.

Generalinspektørerne

Af våbeninspektører eller *generalinspektører*, som de også kaldes, findes der syv. Det er officerer af oberst- eller generalmajorsrang, en for

hver våbenart. Generalinspektørerne — de eneste militære myndigheder i landet, der bruger „Jeg“-formen i deres skrivelser — har ansvaret for de forskellige våbenarters kampkraft, derunder for udviklingen af materiellet, uddannelsesforskrifternes ajourføring og tillem্পning efter tidens krav. Endvidere for personellets rigtige uddannelse, fordeling, ansættelse og mest effektive anvendelse. Generalinspektørernes indstillinger til forsvarsministeriet om forfremmelse og afsked af officerer og befalingsmænd indenfor våbnet er en af de mange ansvarsfulde sider af deres virksomhed. Under generalinspektørerne sorterer foruden visse skoler (se nedenfor) enkelte delvis videnskabelige institutioner, således f. ex. under generalinspektøren for fodfolket *Skydeskolen for Håndvåben* og *Forsvarets Gymnastikskole*, hvis chef leder „*Forsvarets Gymnastik- og Idrætsinspektion*“, under generalinspektøren for artilleriet *Artilleriskydeskolen*.

Under ingeniørgeneralen *Ingeniørtroppernes tekniske Tjeneste* og *Ingeniørskolen* med forsvarrets *ABC-skole* (*Atomisk-Biologisk-Chemisk krigsførelse*).

Under telegrafgeneralen kommer *Hærens signaltekniske Tjeneste* og *Hærens Signalskole* og under forsyningsgeneralen *Motorskolen*.

Hjemmeværnsstaben under generalinspektøren for hjemmeværnet må, omend den har et fra de øvrige generalinspektorater afvigende virkefelt, nævnes her. Som stab for alt hjemmeværn har den administrative og uddannelsesmæssige myndighed over såvel maritime som aeronautiske styrker, derunder „*Kvindelige Marinere*“ og „*Kvindeligt Flyverkorps*“, foruden „*Danmarks Lottekorps*“ (se side 71).

Gen. f. Fodfolket: 2 geværer krydset, hvorpå ældre dansk fodfolksspade, det hele i kronet laurbærkrans.

Gen. for Pansertropperne: Dragonhjelme over krydset karabin og sabel, alt i kronet laurbærkrans.

Gen. for Art.: 2 krydsede kanoner, derunder brændende bombe. Alt i kronet laurbærkrans.

Gen. for Ingeniør.: Karabin og spade krydset over lærering, tidligere anvendt ved fletning af skansekurve. Alt i kronet laurbærkrans.

Gen. for Telegraf.: Brændende fakkel lagt på to sværd krydsvis, fra hvis skæringspunkt udgående lynstæler. Alt i kronet laurbærkrans.

Gen for Forsyningstroppe: 2 rytterpistoler af ældre model krydset over vognhjul. Alt i kronet laurbærkrans.

Hjemmeværnet: En i hånd holdt brændende (fiheds)-fakkel foran en maskinpistol (frihedskampens våben) og en brændekæse, den fribårne danske bondes oprindelige forsvarsvåben.

Men generalinspektøren for Hjemmeværnet indtager alligevel en stilling sideordnet med de øvrige generalinspektører.

Hærens Skoler

Som en af de største uddannelsesinstitutioner i landet rummer hæren — særlig i fredstid — adskillige skoler. Af disse har regimenternes „rekrutskoler (der faktisk er „menigskoler“) jo langt det største antal „elever“, men hver af de seks våbenarter har egne skoler til uddannelse af reserveofficerer og underofficerer og mather.

Fælles for Hæren — og direkte underlagt Forsvarsministeriet — findes imidlertid:

Hærens Officersskole

Denne uddanner samtlige våbenarters aspiranter til officerer af linien. Indtræden på skolen kræver foruden visse militære kvalifikationer, studentereksamen. Kadetter (således benævnes eleverne på hærens officersskole), der ikke har denne eksamen, kan erhverve den for Hærens regning på det til skolen knyttede „Forsvarets Gymnasium“, således at enhver med de fornødne evner, uanset økonomiske midler, kan uddanne sig til fast officer i Hæren. Ydermere har man til skolen knyttet „Forsvarsakademiet“, hvori officerer, der skal gennemgå en videnskabelig uddannelse, taktisk, teknisk eller administrativt, kan indtræde.

Hærens Officersskole kan føre sin historie tilbage til 1713, i hvilket år „Landcadetkompagniet“ oprettedes den 26. august. I snart 100 år har skolen haft til huse på Frederiksberg Slot, der toges i brug i 1869. Skolens emblem, der bæres af alle kadetter på overarmen, har som hovedmotiv „Ringkraven“, et levn fra harniskernes tid, der lige op til 1800-tallet blev båret på brystet i en rem om halsen af alle officerer uden

på klædesuniformen som speciel officersdistinktion.

Tidligere navne: Landkadetakademiet. Den kgl. militære Højskole.

Motto:

Farver:

March:

Elevbetegnelse: kadet.

Litteratur: P. C. Arnving-Petersen: Officerskoler (Kbh. 1918).

Egenart og traditioner:

I tilknytning til Hærens officersskole er i 1951 oprettet *Hærens Fenrikskole*, hvorpå værnepligtige underofficerer uddannes til faste befalingsmænd. Som afløser af Hærens Officersskoles officiantklasse uddanner skolen sine elever til som tjenestemænd at varetage den af det tidligere faste sergentkorps forrettede tjeneste, og samtidig også til at kunne — ligesom officianterne — forrette kompagniofficerstjeneste. Fenrik-korpsets ældste befalingsmænd kan avancere til Specialofficerer, delvis med samme tjenesteområde som tidligere tiders stabsofficianter.

Forsvarets Intendanturkorps

Oprettet 1951 ved sammensmeltning af Hærens Forplejningskorps og Søværnets Intendantur. Af disse to organisationer kan den første føre sin oprettelse tilbage til 1/10 1868, hvor der første gang skabtes en organiseret styrke til varetagelse af hærens forplejnings- og regnskabstjeneste i krig som i fred.

Korpset omfatter foruden sit faste personel en række skoler, der uddanner rekrutter og mandskab til forskellige grader af værnepligtige befalingsmænd og reserveofficerer til intendanturvirksomheden i de tre værnsgrene. Det til Hæren hørende intendanturpersonel bærer korpsets emblem på kraven med underlag.

Officersskolen: 16- og 1700-tallets officersdistinktion, ringkraven, et levn fra brynjernes tid, med officersskolens grundlægger, Frederik IV's, navnetal. Derunder to krydsede kårder. Øverst en kongekrone.

Forsv. Intendantur: Kronet laurbærkrans med merkurstav, hentydende til handelens gud, Merkur.

Tidl. navne: (Hærens) Forplejningskorps. – Søværnets intendantur.

Motto:

Farver:

Emblembeskrivelse: Merkurstav i bøgekrans med krone.
Underlag: rød.

Mandskabsbetegnelse:

Standkvarter: København.

Litteratur: Gerhard Brammer: Den danske Hærs Intendanturtjeneste 1848–1918 (Gyldendal 1919). Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: Danmarks Hær (Kbh. 1934) II s. 77.

Billeder:

Soldaterforening: Intendanturforeningen. Afd. i Kbh., Århus, Ålborg, Randers, Hjørring, Odense, Næstved. Blomstervænget 3, Kgs. Lyngby.
Blad: Intendanturforeningens Medlemsblad.

Egenart og traditioner:

Forsvarets Lægekorps:
Kronet laurbærkrans med æskulapstav, efter den græske gud, Æskulap, lægekunstens gud.

Forsvarets Lægekorps

Tidligere „Hærens lægekorps“ og „Søværnets Lægevæsen“. Korpset kan føre sin historie tilbage til oprettelsen af hærens lægekorps den 7. april 1848 — to dage før treårskrigen begyndelse. Fra 1867—1880 var Hærens og Den kgl. Marines læger samlede i eet korps, der atter formeredes i 1951 under navnet „Forsvarets Lægekorps“, hvori også indgår Flyvevåbnets lægepersonale. Foruden stab, skole, depot og flyvemedicinsk institut rummer korpset alt læge-, tandlæge- og sanitetspersonel. I Hærens uniform bærer det korpsets emblem på kraven med henholdsvis kraprødt, hvidt og grønt underlag. På skolerne under korpset uddannes dels medicinske kandidater og studerende til militær-, marine- og flyvelæger, dels tandlægestuderende og -kandidater til militære tandlæger, dels alm. værnepligtige til sygehjælpere og sygepassere.

Under korpset og „bemandet“ af dets læger, sygeplejersker og sygepassere kan nævnes samtlige garnisonsbyers sygehuse og infirmerier.

Københavns Militærhospital med hovedsageligt civilt lægepersonel indtager dog en særlig og som institution ganske selvstændig stilling på grund af sin størrelse og meget betydelige virksomhed i landets største garnisonsby og flådestation. Desuden hører under korpset *Forsvarets Sanitetsdepot*, der indkøber eller tilvirker, fordele og administrerer alt sanitetsmateriel.

Tidl. navne: „Hærens Lægekorps“, „Søværnets Lægevæsen“.
Bestanddele: Stab. Skole. Læge-, tandlæge og sanitetspersonel Forsvarets sanitetsdepot. Flyvemedicinsk institut.

Motto:

Farver:

March:

Emblembeskrivelse: Æskulapstav i bøgekrans.

Underlag:

rød: lægepersonel

hvidt: tandlægepersonel

grønt: sanitetspersonel.

Mandskabsbetegnelse (hærens): Sygepasser, kantinesoldat,
(søværnets): sanitetsmath.

Standkvarter: København.

Udskrivning: Hele kongeriget.

Litteratur: Em. Saugman: „Den danske hærs lægevæsens oprindelse og udvikling gennem tiderne (Kbh. 1955).
Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) II s. 80.

Billeder: Niels Simonsen: Sårede forbindes under kampen.
Samme: Forbindingsplads under kampen om Frederiksstad.

Soldaterforening:

Egenart og traditioner:

Forsvarets Auditørkorps

Korpset, der kan føre sin tilværelse tilbage til 1657, består af jurister, der er specielt uddannede til i militære straffesager at være anklagere, ledere af efterforskning og juridiske rådgivere for de militære rettergangschefer (regimentscheferne) og andre højere militære myndigheder. Korpset, hvis chef kaldes generalauditør, består af et antal auditører (jurister) og auditørassistenter (folk med politiuddannelse) samt nogle vær-

Forsvarets Auditørkorps: Kongekroner, hvorunder to krydsede liktorstave, det gamle romerske embedsmands- og retssymbol, det hele kranset af egeløv.

nepligtige jurister). Af auditørerne er een „kancelist hos generalauditøren“, en stilling, der nærmest svarer til stabschef. Auditørkorpsets faste personel er ikke indrangeret i den militære rækkefølge.

Garnisonering: Stab i København.

Hærens Musikkorps:
Kongekrone, hvorunder
en lyre, musikens sind-
billede.

Hærens Musikkorps

Et antal regimenter råder over musikkorps af forskellig størrelse. Disses personel indgår i en institution, kaldet „Hærens musikere“, der som korpsmærke bærer en kronet lyre.

Militærpolitiet

Hæren råder over et militærpoliti, hvis personel består af afgivelser fra forskellige regimenter m. fl. Militærpolitiet er således — modsat forholdet i de fleste andre hære — et selvstændigt korps med egen historie. Det umiddelbare opgave er såvel i krig som i fred at varetage de ofte betydelige trafikreguleringsopgaver samt forskellige politi- og sikkerhedsmæssige opgaver. Den tilsvarende tjeneste har tidligere påhvilet „feltgendarmet“, der kun formeredes under felttog og større samlede øvelser.

Militærpolitiet kendetegnes ved et sort armbind med den internationale forkortelse M.P. i hvidt, men bærer iøvrigt emblem for det regiment, hvorfra personellet er afgivet.

Hærens Dyrlegekorps

Oprettet 2/1 1810. Findes ikke mere opført under hærens eller forsvarrets korps, men eksisterer stadig ligesom „Remontekommissionen“ for at føre tilsyn med Gardehusarregimentets heste-

eskadron og Hærens enkelte andre heste, der stadig tilvejebringes ved Remontekommissionens foranstaltning.

Litteratur: Boeck, Johnstad-Møller og Hjalf: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) II s. 87.
Månedssbladet „Danske Soldater“ årg. 1934 (1. årg.) nr. 1.

Forsvarets Feltpræstekorps

Som eneste kristne land i Europa har Danmark ingen organiseret kirkelig tjeneste for sine tropper inden for landets grænser i fredstid. Fraset enkelte garnisoner (garnisonsområder) — Hvirup, Bloustrød, København og Holbæk — hvor der er truffet faste aftaler mellem garnisonen og den (en af de) lokale sognekirke(r) om troppernes kristne velfærdstjeneste, er den eneste forbindelse mellem Kirken og Hæren, når denne er på fredsod, de enkelte feltpræster, der er ansat ved de danske besættelsesstyrker i udlandet.

Der er imidlertid udpeget en feltprovst for Hæren, som man har udset til ved et fredsbrud at organisere et feltpræstekorps for Hæren i felten, og tilsvarende udpegninger er foretaget i de andre værn. Feltprovsten er i fredstid ulønnet, har ingen medhjælp, intet kontor og ingen midler til at forberede korpsets opstilling.

Præster, der er knyttet til hæren, bærer dennes uniform med et gyldent kors på revers eller skulderklap, noget afhængigt af, om de er knyttet til et regiment, hvis emblem de også kan bære.

Udover Københavns „Garnisonskirke“'s 250 år gamle, stadig faste forbindelse med København og omegns regiment er der få traditioner i Hærens forbindelse med Kirken, og den eneste direkte forbindelse mellem et regiment og en kirke — „Danske Livregiment“ og „Kastelskirken“ i København — er nylig blevet afbrudt ved regimentets permanente udlægning i Bloustrød sogn.

Forsvarets Velfærdstj.:
Kronet dannebrogsskjold
hvorpå krydset sværd og
fakkel (oplysningens
symbol).

Forsvarets Velfærdstjeneste

Udfører kontaktarbejdet mellem de væbnede styrker og civilbefolkningen og det hertil nødvendige oplysningsarbejde. Det tager sig af det tjenstfri personels fritidsbeskæftigelse og -underholdning og udøver socialrådgivende, erhvervsvejledende og arbejdsanvisende virksomhed.

Forsv. Krigsmateriel-
forvalt.: Karabin, sabel
og bombe samlet under
kongekrone med industri-
ens og ingeniørvidenska-
bens symboler, tandhjul
og passer. I bomben Chr.
V's kronede navnetal.

Forsvarets Krigsmateriel-forvaltning

Den omfattende virksomhed med anskaffelse, fordeling og vedligeholdelse af Hærens og de øvrige værns udrustning er med undtagelse af visse materielgrupper (intendanturmateriel, pioner-, tele- og sanitetsmateriel, fartøjer og fly m. v.) lagt i hænderne på Forsvarets Krigsmaterielforvaltning. Denne institution er en videreudvikling af Hærens tekniske Korps, der organiseredes i 1909 af Artilleriets tekniske Tjeneste, med rødder der går tilbage til Christian V, hvis kronede navnetal da også indgår i det emblem, der bæres af FKF-personellet. Dette sammensættes af officerer af alle våben med særlig uddannelse, civile ingeniører og teknikere samt indkaldte værnepligtige, der uddannes til reservehåndværkere.

Under FKF hører „Sjællandske Tøjhus“ og „Jydske Tøjhus“, der administrerer udlevering og inddragning af materiellet til regimenterne i de to landsdele.

Tidl. navne: Artilleriets tekniske Tjeneste. Hærens tekniske Korps.

Bestanddele: Administrations-, konstruktions-, beholdnings- og motorteknisk afdeling. Skole. Forsøglaboratorium.

Motto:

Farver:

March:

Emblembeskrivelse: Karabin, sabel og passer med kronet tandhjul som baggrund. Mellem passerbene tændt bombe med Chr. 5's kronede navnetal.

Mandskabsbetegnelse:

Standkvarter: København.

Udskrivning: Hele kongeriget.

Litteratur: Hærens tekniske Korps 1. Nov. 1909–1. Nov. 1934. Særtryk af Dansk Artilleritidsskrift 5. Okt. 1934. Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: DANMARKS HÆR (Kbh. 1934) II s. 51.

Billeder:

Soldaterforening:

Egenart og traditioner:

Forsvarets Materielintendantur

kan føre sin oprindelse tilbage til oprettelsen af det „Kgl. militaire Waremagazin“ den 8. juni 1774. Det ledes af officerer af „Forsvarets Intendanturkorps“ og tilvejebringer gennem køb eller fabrikation alt „intendanturmateriel“ til værnene, således uniformer, regn- og fodtøj, kostudstyr, rastudstyr og kaserneinventar. Intendanturen rummer en af forsvarets store industrivirksomheder — en konfektionsfabrik, der under navn af „Forsvarets Materielintendanturs Produktionsafdeling“ fremstiller hovedparten af værnenes uniformer, huer og kapper. Fordelingen foregår gennem *Sjællandske Intendanturdepot* og *Jydske Intendanturdepot*.

Forsvarets Bygningstjeneste

tilvejebringer alle faste lokaliteter for Forsvaret, i første række kaserner og faste lejre, øvelsespladser, depoter, og i det hele taget alle former for bygninger foruden fæstningsværker og mindre fortifikatoriske anlæg.

Bygningstjenesten, der kan føre sin oprindelse tilbage til 1684 ved „Den kgl. Fortificationsetat“s oprettelse, har altid fået hovedparten af sit personel fra ingeniørofficerernes rækker, hvad der ikke mindst har været af afgørende vigtighed for befæstningsanlæggenes vedkommende. Des-

uden beskæftiger bygningstjenesten et stort antal arkitekter, ingeniører og medhjælpere.

Remontekommissionen

Til trods for at hesten for stedse har forladt Hæren som del af denne krigsenhed, råder denne stadig over ca. 500 heste, hvori indgår Gardehusarregimentets beredne eskadron, et antal avls-hopper, samt en bestand på nogle få heste pr. regiment til sportsridebrug og brug for visse officerer ved det daglige tilsyn med troppeuddannelsen i terrainet. Disse heste, remonterne, tilvejebringes og administreres af Remontekommissionen, der er sammensat af særligt hestekyndige officerer. Kommissionen kan føre sin tilværelse tilbage til 12. februar 1796 og har naturligt været en af Hærens mest betydningsfulde „materiel“-anskaffende myndigheder, ikke mindst i tiden før bagladevåbnenes indførelse, hvor vore talrige kavaleriregimenter udgjorde en væsentlig del af Hærens kampkraft.

Krudtværket: Kraftens og ildens symbol: Løve med lynstråler.

Geodætisk Institut: Globus i geometriske symboler hentydende til landmålingens brug af trigonometrien. Det hele omsluttet af egeløvskrans med krone.

Forsvarets Industrivirksomheder

Følgende statsvirksomheder er — i hovedsagen udelukkende — beskæftiget med fremstilling af materiel og materialer til krigsmagten:

Ammunitionsarsenalet: Ammunition, sprængningsmateriel, gasmasker.

Den militære brødfabrik: Brød, kiks og tvebakker.

Geodætisk institut: Kort over landområder.

Krudtværket: Krudt og sprængstoffer.

Den militære klædefabrik: Uniformsklæde, tæpestof, hvidevaremeterstof.

Orlogsværftet: Fartøjer.

FMI's produktionsafdeling: Uniformer.

Søkortarkivet: Søkort.

Våbenarsenalet: Våben med tilbehør, pioner- og telegrafmateriel, visse instrumenter.

Samtlige virksomheder har i *Forsvarets Fabrikstyrelse* en fælles ledelse, der koordinerer maskinanskaffelser og er virksomhedernes bindeled med funktionær- og arbejderorganisationerne. *Forsvarets Materielnævn* er et standardiseringsorgan, der tillige formidler og forbereder Forsvarets samarbejde med civilindustrien, herunder etablering af beredskabslagre og råstoffer.

Herudover kan som materielanskaffende og delvis -tilvirkende myndigheder nævnes *Ingeniørtroppersnes tekniske Tjeneste (ITT)*. Se side 61. *Hærens signaltekniske Tjeneste (HSGT)*. Se side 61. *Forsvarets Sanitetsdepot (FSD)*. Se side 65, foruden de specielt for Den kgl. Marine virkende „*Søartilleriet*“ og „*Flådens Kompasvæsen*“.

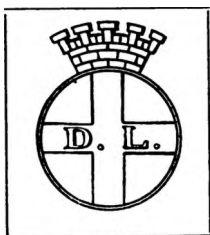

Danmarks Hjemmeværn

Som en meget væsentlig del af vort forsvar til lands må nævnes den del af Danmarks Hjemmeværn, der hører under Hæren.

De enkelte hjemmeværnsenheder har ikke som hærens nogen egentlig historie. Men sammensat som de er udelukkende af frivillige, der i fredstid — i mange tilfælde også i krigstid — under uddannelse og tjeneste passer den daglige dont, viderefører hjemmeværnet dansk frivilligt forsvars*) traditioner i de 8 HV-regioner, hvori hjemmeværnsstyrkerne under Hæren er opdelt. Det er regionseblemet, HVeren bærer, der hvor soldaten bærer sit regimentsebleme. Ligesom tilfældet er for Den kgl. Marines og Flyvevåbnets vedkommende, omfatter hærens hjemmeværn nu frivillige af begge køn, idet „Danmarks Lottekorps“ i dag er en meget vigtig del af vort forsvar til lands, som „Kvindelige Marinere“ og „Kvindeligt Flyverkorps“ er det til vands og i luften.

Det første kvindelig korps til hjælp for forsvaret søgtes oprettet i august 1935. Forsøget var dømt til at mislykkes, tiderne den gang taget i betragtning, og først i marts 1940 lykkedes det

Danmarks Lottekorps:
Rødt skjold med dannebrogskors i rød og hvid emaille. Derover gul murkrone.

*) Hærens regimenter har gennem tiderne været sammensat af hvervet, frivilligt eller udskrevet personel. Idag består personallet dels af udskrevne (det værnepligtige personel), dels af hvervede (matherne), dels af fast ansat tjenestemandspersonel (derunder linieofficerer, fenrikker m. fl.), mens det frivillige element hovedsageligt udgøres af reserveofficerer.

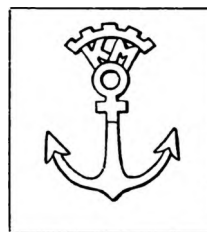
at oprette „Danske Kvinders Beredskab“ — et uniformeret korps med oprindeligt kun civilforsvarsmæssige og sociale opgaver. Tilknytningen til Forsvaret skabtes faktisk gennem et improviseret samarbejde mellem „DKB“erne og Hærens reserveofficerer og modstandsbevægelsen, og i 1946 udskilte de medlemmer, der ønskede en snævrere tilknytning til Hæren, sig af DKB og dannede „Danmarks Lottekorps“. Dette fremtræder i dag som en del af Danmarks Hjemmeværn med militær uniformering, uddannelse og en betydelig række opgaver inden for Hærens stabe og regimenter.

I 1946 dannedes tillige „Kvindelige Marinere“ med tilsvarende placering og opgaver i Den kgl. Marine og i 1953 „Kvindeligt Flyverkorps“, for at ingen værnsgren skulle være uden den værdifulde hjælp, som kvinder kan yde det samlede Forsvar i visse tjenstgrene langt bedre end soldater.

Går man de enkelte regioner igennem, vil man opdage, at der i dem alle tidligere har været korps og enheder af frivillige til supplerung af Hærens styrker med „frinumre“ eller af rullen slettede tidligere værnepligtige — i virkeligheden hjemmевærnsformationer, der har skabt tradition for den frivillige forsvarstjeneste over hele landet.

Gennem historien er adskillige sådanne korps opstået og er atter forsvundet, når truslen om invasion har fortaget sig. Eller de er blevet rejst for at tilgå felthæren, uden speciel tanke på egnsforsvaret, blot som en udrykkende feltenhed af frivillige.

Ved dette århundredes begyndelse skabtes imidlertid en samlet frivillig bevægelse landet over under truslen om verdenskrig I. Adskillige „hjemmевærns“formationer så dagens lys. De

Kvindelige Marinere:
Stiliseret anker med
krone.

Kvindeligt Flyve Korps:
Opstigende mursejler
(cypselus apus) i ring
med korpsets navn og
motto: 'Esse non videri'
(være — ikke synes).

fleste afvikledes i 1919 efter nævnte krigs afslutning. Enkelte holdt ud helt op imod de år, hvor verdenskrig II kastede sin skygge over vort land, og flere af disse korps samlede sine medlemmer i betydningsfulde modstandsorganisationer, der uforfærdet tog kampen op mod okkupationsmagten, mange med hårde tab.

Derfra gik de efter den tyske kapitulation samlede over i „De danske hjemmeværnsforeninger“ — og videre — under nyt navn — i DANMARKS HJEMMEVÆRN.

Uden nærmere omtale af de enkelte korps skal her anføres, hvilke korps der i sin tid rejstes landet over og hvis den gang unge, nu noget ældre, medlemmer i overordentlig mange tilfælde i dag danner en værdifuld stamme i de unge hjemmeværnsenheder, hvis historie dermed får en vis rod i fortiden.*)

*) Hjemmeværnets stab er omtalt under generalinspektør, side 61

Hjemmeværnsregionerne

Hjemmeværnsregion I (nordlige Nørrejylland)
Ålborg Amts Rekylkorps** (med rytterstyrke)

Morsø Værn

16 jernbanebevogtningskorps

Hjemmeværnsregion II (sydlige Nørrejylland)

Viborg Amts Rekylkorps

Randers Amts Rekylkorps

Århus Amts Rekylkorps

Skanderborg Amts Rekylkorps

Korps Houmann (Horsens)

74 jernbanebevogtningskorps

Hjemmeværnsregion III (Sønderjylland og allersydligste del af Nørrejylland)

Vejle Amts Rekylkorps

10 jernbanebevogtningskorps

Hjemmeværnsregion IV (Fyn med oml. øer)

Odense Amts Rekylkorps

Nyborg Skyttekorps

1. fynske Rekylkorps (Fåborg)

2. fynske Rekylkorps (Svendborg)

42 jernbanebevogtningskorps

*) Navnet udledt af den tidligere betegnelse for let maskingevær: „Regylgevær“, der udgjorde korpsernes hovedbevæbning.

HV region I: Skjold med skriftbånd og regionsnummer. I skjoldet Hvetbo herredsvåben, der symboliserer regionens hovednæringsveje: færelv og landbrug.

HV region II: Skjold med skriftbånd og regionsnummer. I skjoldet Nørrejylland befrier, Niels Ebbesens pansrede næve med det løftede sværd.

HV region III: Skjold med skriftbånd og regionsnummer. I skjoldet landsdelens gamle konge- og bispesæde Ribes byvåben.

HV region IV: Skjold med skriftbånd og regionsnummer. I skjoldet Odense byvåben, den fynske lilie.

HV region V: Skjold med skriftbånd og regionsnummer. I skjoldet bispehue, bispestav og økse hentydende til Absalons bispesæde.

HV region VI: Skjold med skriftbånd og regionsnummer. I skjoldet de tre tårne fra Københavns byvåben.

Hjemmeværnsregion V (Sjælland vest for linien Isefjord-Bjæverskov-Køge, nord for linien Nysø-Præstø)
Sorø Amts Rekyllkorps
18 jernbanebevogtningskorps

Hjemmeværnsregion VI (Sjælland øst for Isefjord-Bjæverskov-Køge)
Frederiksborg Amts Rekyllkorps
Københavns Amts Skyttekorps
(med rytterstyrker)
Kongens Liv-jægerkorps
Københavns Skytteforenings Rekyllkorps
(senere: Københavns frivillige Luftværn)
Korps Westenholz
Akademisk Skyttekorps
Cykleordonnanskorpset
Køge Voldskyttekorps
De frivillige Maskinister på Københavns
Landbefæstning
40 jernbanebevogtningskorps

Ydermere var Regionen (København) hovedsæde for:
Motorordonnanskorpset
Frivilligt dansk Automobilkorps
Frivilligt dansk Lastautomobilkorps
Røde Kors Krigssanitetskolonne
Den frivillige Luftmeldetjeneste

Region VI var således den eneste region, der havde andet end (cykleberedent) fodfolk („Rekyllkorps“ o. l.) udover „Ålborg Amts Rekyllkorps“, der som Københavns Amts Skyttekorps også omfattede en rytterstyrke. Kbh.s frivillige Luftværn var et artillerikorps — de frivillige maskinister ligeså. Motorordonnans- og Cykleordonnanskorpset (sidstnævnte bestod af drengepejdere) må henregnes til rytteri — og de to automobilkorps til train.

Akademisk Skyttekorps, der udelukkende op- tog folk med studentereksamen, måtte forudses i tilfælde af krig ikke at være blevet anvendt som kampenhed, idet der var — trods korpsets kontakt med krigsministeriet — en klar betænkelig- hed ved at have 1000 akademikere, korpsets alarmeringsstyrke, samlet i een bataillon. Hæren havde hellere set korpsets medlemmer uddannet til reserveofficerer, men nogen ordning om en så- dan uddannelse lykkedes det aldrig at gennem- føre.

Kongens Livjægerkorps indtog en fuldkom- men særstilling. Da det tillige har krigshistorie og skønt ophævet i 1937 via en betydelig „under- jordisk“ indsats i 1940—1945 stadig „eksisterer“ i form af et par HV-kompagnier, skal det her kort omtales. Det blev oprettet i 1801, havde krigs- historie og havde *for tapperhed* under krigene 1801 og 1807—14 fået „Rang af regiment i Hæ- ren“. Jægerne havde som de to garderegimenter ret til at bære det kgl. navnetræk på skulder- klappen, og dets officerer havde samme pligter som hærens.

Bornholm Hjemmeværnsdistrikt

Bornholms Rekyllkorps

Hjemmeværnsregion VIII

Præstø Rekyllkorps

Lolland-Falsters Rekyllkorps

22 jernbanebevogtningskorps

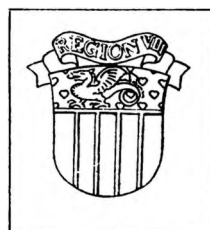
De omtalte „Jernbanebevogtningskorps“ ad- skilte sig fra de øvrige korps ved ikke at være uniformerede (blot armbind og legitimations- kort, og ved ikke at holde øvelser i fredstid. De påtænkte ikke anvendt som korps — men deres enkelte medlemmer var udpeget til — bevæbnet med gevær — i mobiliseringstilfælde at overtage bevogtningen af et antal jernbanestationer, broer,

Kongens Livjægerkorps:
Kronet jægerhorn med
korpsets initialer.

HV region Bornholm:
Skjold med skriftbånd og
regionsbetegnelse. I skjol-
det Bornholms våben,
dragen.

HV region VIII: Skjold
med skriftbånd og regi-
onsnummer. I skjoldet
Maribo amts våben, 2
pæle under et skjoldho-
ved med gående lindorm
og strøede hjerter.

færgelejer, telegrafstationer m. v. mod hvilke man kunne befrygte sabotage iværksat. (En sådan var iøvrigt omhyggeligt forberedt fra tysk side — men vi var velunderrettet derom!).

Dels på grund af opgavernes art — og dels på grund af bevægelsens store udbredelse — til alle egne af landet — den talte på et givets tidspunkt over 40.000 mand — bør den rettelig omtales, når vort nuværende hjemmeværns historiske „fortid“ gøres op.

De frivillige, der under verdenskrig I forrettede tjeneste i de her omtalte korps, var m.h.t. of-fervilje værdige forgængere til vore dages hjemmeværnsmand. Og det var ikke blot tid og krop, der blev ofret af disse frivillige, der enten havde „trukket for højt nummer på sessionen“ eller var slettet af rullen p. g. af alder. De måtte faktisk selv bekoste uniform med kappe, fod- og remtøj, hyppigt også den øvrige feltmundering (pakmidler, kostudstyr m. v.). Våben med tilbehør og cykler kunne normalt skaffes tilveje gennem privat indsamlede midler, men selv om det daværende „Krigsministeriet“ tillod visse våben udlånt i et vist omfang fra hærens beholdninger, kneb det mange steder, og hvert eneste korpsmedlem måtte betale et månedligt kontingent — for hvilket der i første række måtte købes ammunition!

Historiske samlinger og arkiver

Tøjhusmuseet

I fordums tid, da alt hærens materiel sammenfattedes under begrebet „tøj“, var den almindelige betegnelse for et militært depot eller arsenal „tøjhus“. Betegnelsen anvendes stadig om krigsmaterielforvaltningens store udleveringsdepoter (se side 68) og har tillige givet navn til Tøjhusmuseet i København — oprindeligt kaldet „den historiske våbensamling“. Da denne samling, kendt over hele verden som en af de allerfornemste, imidlertid tillige rummer alt andet historisk materiel fra det danske forsvar, derunder faner og uniformer, er museet faktisk et museum for den danske hær og alle danske militære formationer gennem tiderne. Men desuden rummer det militært materiel, først og fremmest håndvåben og artilleri, men også uniformer og oppakningsgenstande fra de fleste stater jorden over. Endvidere betydelige samlinger af civile våben. Museets videnskabeligt uddannede personale virker også som konsulent for forsvarsministeriet (under hvilket det direkte sorterer) i en række spørgsmål vedrørende historie og traditioner i landkrigsmagten.

Hærens Arkiv

Til Hærens Arkiv, der opstod som selvstændigt arkiv omkr. 1660, indsender samtlige regi-

Tøjhusmuseet: Chr. IV's kronede navnetal på baggrund af en af ham ført rytterkærde.

menter og institutioner under hæren alle skriftlige sager, når de ikke mere har interesse for den daglige ekspedition. Arkivet rummer således hovedparten af alt kildemateriale til forskning i hærens historie. Den militære centraladministrations ældste arkivalia opbevares dog i rigsarkivet.

Enheder af Danmarks Hær, der siden 1900 enten er ophævet, er indgået i andre troppeled eller har skiftet benævnelse

FØR	NU
Livgardens maskingevær-, skyts-kanon- komp., fordelt til	Den kgl. Livgarde (til Fods) batailloner
1. Regiments maskingevær-, skyts-kanon- komp., fordelt til	Danske Livregiments batailloner
2. " "	Slesvigske Fodregiments batailloner
3. " "	Prinsens Livregiments batailloner
4. " "	Sjællandske Livregiments batailloner
5. " "	Falsterske Fodregiments batailloner
6. " "	Fyenske Livregiments batailloner
7. " "	Jydske Fodregiments batailloner
8. " "	Sjællandske Livregiments batailloner
9. " "	Prinsens Livregiments batailloner
10. " "	Feltherrens Fodregiments batailloner
11. " "	Feltherrens Fodregiments batailloner
1. Livgardebataillon, omdøbt til	Den kgl. Livgardes 1. bataillon
2. " "	Den kgl. Livgardes 2. bataillon
3. " "	Den kgl. Livgardes 3. bataillon
1. Bataillon, udviklet til	Danske Livregiment
2. " "	Kongens Fodregiment
3. " tildelt navnet	Kronens Skytteregiment. Ikke formeret. Fanen overdraget en af Slesvigske Fod- regt.s lokalforsvarsbatailloner
4. " udviklet til	Fyenske Livregiment
5. " "	Sjællandske Livregiment
6. " "	Prinsens Livregiment
7. " "	Bornholmske Fodregiment
8. " tildelt navnet	Jydske Skytteregiment. Ikke formeret. Fanen overdraget en af Sjællandske Liv- regt.s lokalforsvarsbatailloner
9. " udviklet til	Feltherrens Fodregiment
10. " tildelt navnet	Fyenske Skytteregiment. Ikke formeret. Fanen overdraget en af Jydske Fodregt.s lokalforsvarsbatailloner

11.	„	udviklet til	Falsterske Fodregiment
12.	„	„	Jydske Fodregiment
13.	„	„	Slesvigske Foderegiment
14.	„	tildelt navnet	Sjællandske Skytteregiment. Ikke formeret. Fanen overdraget en af Sjællandske Livregt.s lokalforsvarsbatailloner
15.	„	„	Lollandske Fodregiment. Ikke formeret. Fanen overdraget til en af Danske Livregt.s lokalforsvarsbatailloner
16.	„	„	Møenske Fodregiment. Ikke formeret. Fanen overdraget til en af Falsterske Fodregt.s lokalforsvarsbatailloner
17.	„	udviklet til	Dronningens Livregiment
18.	„	tilbagegivet navnet	Sjællandske Jægerkorps
19.	„	„	Jydske Jægerkorps
20.	„	tildelt navnet	Himmerlandske Jægerkorps
21.	„	tilbagegivet navnet	Slesvigske Jægerkorps. Ikke formeret. Fanen overdraget en af Danske Livregt.s lokalforsvarsbatailloner
22.	„	tildelt navnet	Slesvigske lette Fodregiment. Ikke formeret. Fanen overdraget en af Slesvigske Fodregt.s lokalforsvarsbatailloner
23.	„	„	Ikke formeret. Fanen overdraget en af Prinsens Livregt.s lokalforsvarsbatailloner
Fodfolkspionerkommandoet			
1.	Fodfolkspionerbataillon	„	} Sammensmeltet med Kongens Fodregt.
2.	„	„	
24.	Bataillon	„	Ikke formeret. Fanen tildelt en lokalforsvarsbataillon af Danske Livregt.
25.	„	„	Ikke formeret. Fanen tildelt en lokalforsvarsbataillon af Falsterske Fodregt.
26.	„	„	Ikke formeret. Fanen tildelt en lokalforsvarsbataillon af Fyenske Livregt.
27.	„	„	Ikke formeret. Fanen tildelt en af Feltherrens Fodregt.s lokalforsvarsbatailloner
28.	„	„	Ikke formeret. Fanen tildelt en af Feltherrens Fodregt.s lokalforsvarsbatailloner
29.	„	„	Ophævet 1932. Fanen afl. t. Tøjhusmuseet
30.	„	„	„
31.	„	„	„
32.	„	„	„
33.	„	„	1922
34.	„	„	„
35.	„	„	„
36.	„	„	„
37.	„	„	„

38.	„	Ophævet 1932. Fanen afl. t. Tøjhusmuseet
39.	„	„ „ „
40.	„	„ „ „
41.	„	„ „ „
42.	„	„ „ „
43.	„	„ „ „
44.	„	„ „ „
45.	„	„ „ „
46.	„	„ „ „
47.	„	„ „ „
48.	„	„ „ „
49.	„	„ „ „
50.	„	„ „ „
2.	Dragonregiment	„ 1909 „
3.	„	indgået 1932 i	Jydske Dragonregiment
4.	„	Ophævet 1922. Estandarterne afl. t. THM.
5.	„	indgået 1932 i	Jydske Dragonregiment
6.	Art Afdeling	21. Artill. Afd. (nummeret overf. til SAR)
11.	„	22. Artill. Afd. (nummeret overf. til SAR)
12.	„	32. Artill. Afd. (nummeret overført til Bornh. Art.)
10.	„	1. Luftværnsafdeling
	Fæstningsart.regnt.	Ophævet i 1920 – Personellet hovedsageligt overgået til KAR
	Kystartilleriregt.	Ophævet 1932 – Personellet hovedsageligt overgået til Sjæl. LVR
	Luftværnsregimentet, udviklet til		Sjællandske Luftværnsregiment
	Ingeniørregimentet, omdøbt til		Sjællandske Ingeniørregiment
1.	pionerbataillon, omdøbt til		1. Ingeniørbataillon
2.	„	„	2. „
3.	„	Ophævet 1932 – Personellet fordelt til 1. og 2. pionerb.
	Telegrafbataillon	1. Telegrafbataillon af STR
2.	Telegrafuddannelsesbataillon	2. Telegrafbataillon af JTR
	Trainafdelingen	Sjællandske Trainregiment
	Sundhedstropperne	Forsvarets Lægekorps
	Arbejdstropperne (Militærarbejdere) ..		Ophævet 1932
	Sjællandske Flyverafdeling	Alt personel indgået i Flyvevåbnet
	Jydske Flyverafdeling	„ „
	Bornholms Værns Fodfolksbataillon ..		Indgået i „Bornholms Fodregiment“
	„ Bateria	„Bornholms Artilleri“
	„ Eskadron	Ophævet 1931
	„ Artillerikomp.	„Bornholms Artilleri“

KONGENS TRO REGIMENTER

OG HJEMMEVÆRN TIL LANDS

af Arne Hoff og Anton Hvidt

er en håndbog, der i skematisk form giver alle tilladelige oplysninger om sammensætningen af Danmarks forsvar til lands. Hovedvægten er lagt på en nøjagtig gengivelse og beskrivelse af de forskellige regimenter, hjemmeværnsregioners, stabes og korps' emblemer, som vore soldater bærer på uniformskraven.

Omkring denne gennemgang, regiment for regiment, er så samlet alt, hvad landets borgere i og uden for hær og hjemmeværn kan have interesse i at vide om de enkelte enheders egenart, historie og traditioner.

Bogen har største interesse for enhver, der som værnepligtig, frivillig eller fastansat tjener eller har tjent i vort landforsvar og givetvis også for enhver skatteborger, der ønsker at se „hvad han får for pengene“.

Den bør heller ikke savnes på noget bibliothek eller på nogen bladredaktion.

Bogens mange illustrationer er udarbejdet af Preben Kannik.

Kr. 9.75

THANING & APPEL

Arne Hoff og Anton Hvidt

KONGENS TRO REGIMENTER

OG HJEMMEVÆRN TIL LANDS

FEBR. 1957 SUPPLEMENTS- og RETTELSESBLAD NR. 1

Idet udgiverne af KONGENS TRO REGIMENTER hermed udsender det første supplements- og rettellesblad til bogens hidtil eneste udgave, bringes de mange enkeltpersoner og institutioner, der med oplysninger af enhver art har bidraget til denne udsendelse, en hjertelig tak. Det er udgiverens håb, at læsernes interesse for bogen på denne måde, også i fremtiden, vil muliggøre regelmæssige ajourføringer af stoffet, således at der altid vil foreligge en up-to-date oversigt over det danske landforsvars heraldiske, traditionsmæssige og historiske skatte til gavn for Hærens og Hjemmeværnets korpsånd, og for det danske folks interesse for de styrker, der skal kunne forsvare Danmarks jord.

Rettelsernes mængde, i det første supplementsblad, må ses på baggrund af den omstændighed, at bogen ved sin fremkomst var den første i sin art, og at den — som antydnet i forordet — derfor først måtte udsendes, før dens uoverskuelige væld af navne, tal og øvrige oplysninger kunne blive verificerede af de mange, ved udgivelsen for forfatterne ukendte, eksperter inden for stoffets forskellige områder.

Det er udgiverens håb, at det hermed er lykkedes at skabe en første og tilstrækkelig overskuelig oversigt, som vil kunne være fremtidens ramme om, og hjemsted for, enhver detalje i det store, aldrig færdige billede.

Trykfejl, der ikke er meningsforstyrrende, er ikke medtaget blandt disse rettelser.

A. H. & A. H.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side 6 1. l. f. n. Mellem 1. og 2. l. f. n. indføjes: „Sjællandske Luftværnsregiment 46“.

BOGENS BRUG

Side 11 3. l. f. o. „signal-“ læs: „telegraf“.

ALDERSORDEN

Side 13 11. l. f. n. Linien udgår. Læs istedet: „Jydske Telegrafregiment . . . 1867“.

Side 13 2. l. f. n. Linien udgår. Læs istedet: „Sjællandske Telegrafregiment . . . 1951“.

FODFOLKSREGIMENTERNES

Side 16 23. l. f. o. (Skemaets sidste linie). Der tilføjes nedenunder som fortsættelse til skemaet:

11. „	—	31.32.41.42.	31.32.3.LGB	opløst	5
12. „	—	33.34.43.44.	opløst		4
13. „	—	35.37.45.47.	„		4
14. „	—	36.38.46.48.	„		4
15. „	—	39.40.49.50.	„		4
Fodf. - pion. - kommd.		1. og 2. Fodfolkspionerbatallion		oprettet 1937	2

Side 17 Fodnoten udgår.

SJÆLLANDSKE LIVREGIMENT

Side 19 5. l. f. o. Mellem „til fods“ og „1839“ indskydes: „1679. Kronprinsens Regt. 1768. Kongens Regt. 1808. Kronens Regt. til Fods“.

Side 19 7. l. f. n. „kgl.“ læs: „kongers“. „Navnetræk“ læs: „navnetal“.

DRONNINGENS LIVREGIMENT

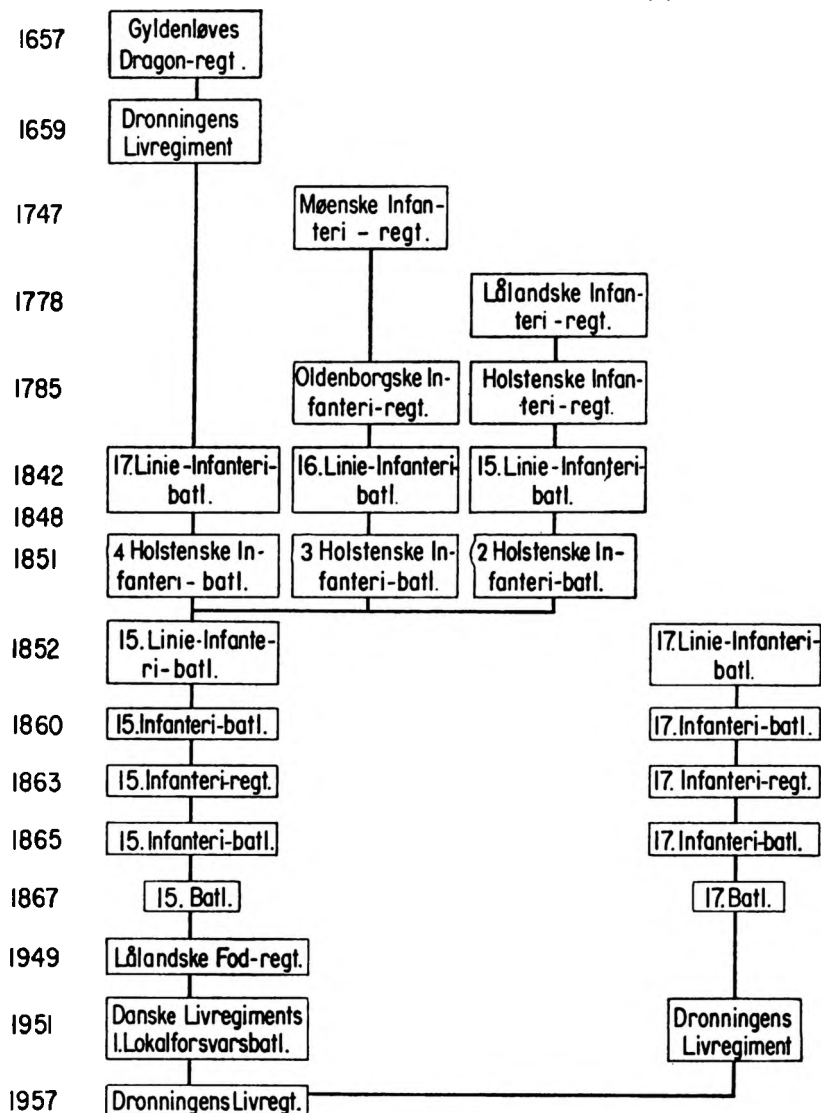
Side 20 3. l. f. o. *Tidligere navne*: Se vedføjede stamtræ.

Side 20 8. l. f. o. *Motto*: Læs: „Stærk for retfærd“.

Side 20 9. l. f. o. Efter „rød/gul/rød“ læs: „(3/7+1/7+3/7)“

Side 20 21. l. f. o. Efter „Vigtigste historiske data.“ Læs: „Som det fremgår af det her gengivne stamtræ, er regimentet traditionsbærer for ialt 4 af fodfolkets enheder, der i tidens løb er blevet indsmeltet i eller forenet med regimentet. Disse enkelte leds kampe og præstationer indgår derfor i den kæde af minder, der har givet dets historie fylde og farve: Tildeltes den 18. oktober 1659 af kong Frederik III sit nuværende hædersnavn for sit tapre forhold under Københavns belejring og den svenske storm på byen. Var i fremmed krigstjeneste (hovedsagelig britisk) omkring 1700. Deltog i den store nordiske krig og i Napoleonskrigen, hvor regimentet havde flere batailloner med i Auxiliærkorpset 1813. Kæmpede i den sejrige træfning ved Sehested samme år og deltog energisk i Dybbølstillingens forsvar 1864, der afsluttedes med, at den styrke, der stod i stillingen den 18. april næsten udslettedes. Fik den 31/3 1949 en fane med H. M. Dronning Ingrid's navnetegn overrakt af allerhøjst samme personligt.“

STAMTAVLE FOR DRONNINGENS LIVREGIMENT

18. l. f. n. Efter „(Kbh. 1929)“ tilføjes: „K. P. Søltøft: Bidrag til 15. Bataillons Historie, København 1928. (O. Testmans Bogtryk). Minder fra Soldatertiden. Scholten og Dyppeles Bogtryk, København 1948. Chr. Bockenheuser: Blade af „16. Bataillon“s Historie 1747–1922. (Hagen og Sørensen's Bogtryk, Odense 1922.

Efter „184.“ tilføjes: „og Side 147 og 205.“

Mindedagsrubrikken. Efter „23/4 Oprettelsesdag (1657).“ tilføjes „31/5 Stormen på Stralsund“ og efter nederste linie tilføjes: „7/12. Bornhoved. 10/12 Sehested“.

KONGENS FODREGIMENT

Side 21 Mindedagsrubrikken 3. l. f. o. Efter „fødselsdag“ tilføjes: „(1899)“.

PRINSENS LIVREGIMENT

Side 24 4. l. f. o. Efter „Livregiment“ tilføjes: „Foreningen III Regiment, Prinsens Livregiment. Sekretariat: Toftegårds Allé 31, Valby. Blad: „Voldfløjen“.“

DEN KONGELIGE LIVGARDE TIL FODS

Side 25 2. l. f. o. „LVG“ læs: „LG“.

Side 25 7. l. f. o. „lyseblå/hvid“ læs: „hvid/lyseblå“.

BORNHOLMSKE FODREGIMENT

Side 28 4. l. f. o. Mellem „1785“ og „Jydske“ indføres „1.“.

Side 28 8. l. f. o. Efter „Motto“ læs: „Nec Temere Nec Timide (Hverken forvoven eller forsagt)“.

Side 28 Fodnoten. Efter „Bestanddele“ læs: „Stab. I-II bataillon“.

FELTHERRENS FODREGIMENT

Side 29 8. l. f. o. Efter „Motto:“ tilføjes: „Deo et Regi. (For Gud og kongen)“.

Side 29 18. l. f. n. Efter „litteratur A.“ udgår „J“.

Side 29 17. l. f. n. Efter „(Manuscript)“ indføres: „O. Bauditz: 9. Bataillons Historie“ (Manuskript, 1909)“.

FALSTERSKE FODREGIMENT

Side 30 7. l. f. o. „24/3“ læs: „18/4“.

Side 30 Mindedagsrubrikken 6. l. f. o. „23/3“ læs: „18/4“.

Side 31 5. l. f. o. tilføjes følgende text: „5. Regiments, Falsterske Fodregiments Soldaterforening“. Sekretariat: H. M. Jølløv, Pileallé 2, Kbh. V. Blad: „5. Regiments Soldaterforening““.

SLESVIGSKE FODREGIMENT

Side 34 2. l. f. o. „REG 3“ læs: „REG 2“.

Side 34 20. l. f. o. Efter „Mandskabsbetegnelse“ udgår „Menig“ og erstattes med „Slesviger“. „og Sønderborg“ udgår.

Side 34 23. l. f. o. „Fanebeskrivelse“: Teksten udgår og erstattes med: „Fanen bærer i korsmidten kong Frederik IX's kronede navnetal, i øverste inderfelt regimentets navn. Fanespydet er rudeformet med kong Chr. VII's kronede navnetal. I øverste fanesøm findes kong Frederik IX's kronede navnetal. Fanebånd med indskrift „Boden 1813 – Isted 1850““.

Side 34 16. l. f. n. Umiddelbart efter „litteratur.“ indføres: „Niels Friis: Slesvigske Fodregiment i Krig og Fred, Haderslev 1953. Trykt A/S Modersmålets Bogtryk.“

Side 34 Mindedagsrubrikken 2. l. f. o. „1840“ læs: „1848“.

Side 34 10 l. f. n. Umiddelbart efter „Særlige egenarter og/el. traditioner“ indføres: „Regimentet råder over et betydeligt pengesond – „Parolefondet“ – grundlagt 1949, hvoraf der bl. a. på regimentets fødselsdag uddeles „Parolelegater“ til personel, der i årets løb har gjort særlig god tjeneste.“

Side 34 2. l. f. n. Navn og adresse udgår og erstattes med: „Å. Christensen, Nyhavn 20, Kbh. K. Blad: „Kronborg“. Afd. over hele landet.“

HIMMERLANDSKE JÆGERKORPS

Side 37 Mindedagsrubrikken 4. l. f. o. „20/4 læs: „23/4“.

JYDSKE DRAGONREGIMENT

Side 39 14. l. f. o. Efter „Farver“ læs: „karmoisin/hvid/blå ($\frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4}$)“.

Side 39 16. l. f. o. Efter „Slagsang“ tilføjes: „„Til hest, til hest, du jyske dragon“ (St. St. Blicher).“

Side 40 7. l. f. o. Efter „JDR“ tilføjes: „Et regimentsmuseum, „Dragonmuseet“ i Holstebro, det første af sin art i Danmark, er under oprettelse“.

GARDEHUSARREGIMENTET

Side 41 9. l. f. o. Efter „March:“ tilføjes: „L. Christiansen: Gardehusarregimentets revymarch.“

Side 41 16. l. f. o. „falken“ læs: „båndet“.

Side 41 19. l. f. o. Efter „Udskrivningsområde“ indføres: „Hele kongeriget med tyngden på ...“.

Side 41 26. l. f. o. Efter „ved“ indføres: „Stralsund 1809, Zarretin 1813“.

Side 41 10. l. f. n. „officerer“ læs: „alt personel“.

Emblemet udgår og erstattes med:

KRONENS ARTILLERIREGIMENT

Side 43 5. l. f. n. „Feltartilleriforeningen (De danske Feltartilleriforeninger)“ læs: „Danske Feltartilleriforeninger.“

Side 43 4. l. n. „Grane“ læs: „Gram“.

SJÆLLANDSKE ARTILLERIREGIMENT

Side 44 5. l. f. o. Efter „Oprettet“ læs: „7/8“.

Side 44 7. l. f. o. Efter „grøn“ læs: „($\frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4}$)“.

Side 44 1. l. f. n. „23.“ læs: „32“.

NØRREJYDSKE ARTILLERIREGIMENT

Side 45 8. l. f. o. Efter „Farver“ læs: „gul/karmoisin/gul ($\frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3}$)“.

Side 45 1. l. f. n. Efter „9.“ udgår „og 23.“ og erstattes med „23. og 33.“

SJÆLLANDSKE LUFTVÆRNSREGIMENT

Side 46 2. l. f. o. „SLV“ læs: „SLR“.

Side 46 7. l. f. o. Efter „kong“ udgår „Christian IX“ og erstattes med: „Frederik VII“.

SØNDERJYDSKE ARTILLERIREGIMENT

Side 47 4. l. f. o. Efter „oprettet“ udgår „3/11“ og erstattes med: „1/11“.

Side 47 8. l. f. o. Efter „violet“ læs: „($\frac{1}{3} + \frac{1}{3} + \frac{1}{3}$)“.

Side 47 Mindedagsrubrikken 4. l. f. o. „3/11“ læs: „1/11“. Efter „oprettelsesdag“ tilføjes „(1951)“.

BORNHOLMSKE ARTILLERI

Side 48 5. l. f. o. „3/11“ læs: „1/11“.

Side 48 9. l. f. o. Efter „Farver“ læs: „hvid/blå/hvid ($\frac{1}{4} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4}$)“.

Side 48 9. l. f. n. „I“ læs: „II“.

Side 48 Mindedagsrubrikken 7. l. f. o. „3/11“ læs: „1/11“.

JYDSKE LUFTVÆRNSREGIMENT

Side 49 2. l. f. o. „JLV“ læs: „JLR“.

Side 49 4. l. f. o. „3/11“ læs: „1/11“.

Side 49 Mindedagsrubrikken 3. l. f. n. „3/11“ læs: „1/11“.

Side 49 Fodnoten. Efter „Stab“ indskydes „2,“. Sidste sætning udgår.

Side 50 INGENIØR- OG TELEGRAFREGIMENTERNES UDVIKLING

Se side 6 i dette hefte.

SJÆLLANDSKE INGENIØRREGIMENT

Side 51 19. l. f. o. Efter „Garnison“ læs: „Farum“.

Side 51 13. l. f. n. „I“ læs: „II“.

Side 51 Mindedagsrubrikken. Sidste linie „(1864)“ læs: „(1684)“.

Side 51 21. l. f. o. Efter „Fanebeskrivelse“ tilføjes: „Fanen bærer i korsmidten kong Frederik IX's kronede navnetal. I øverste inderfelt regimentets emblem, i underste inderfelt regimentets navn. Fanespydet er rudeformet med kong Christian V's kronede navntal. I øverste fanesøm findes kong Frederik IX's kronede navnetal.“

Side 51 3. l. f. n. Navn og adresse udgår og erstattes med: „C. Oustrup Nielsen, Helmsvej 23, Bagsværd.“

JYDSKE INGENIØRREGIMENT

Side 52 Under 1. linie indføres: „Forkort.: JIR“.

Side 52 5. og 6. l. f. n. „og ved denne bogs trykning eneste“ udgår.

SJÆLLANDSKE TELEGRAFREGIMENT

Emblem:

Side 53 1. l. f. o. „Sjællandske“ læs: „Jydske“.

Side 53 2. l. f. o. „STE“ læs: „JTGR“.

Side 53 4. l. f. o. „1.“ læs: „2.“. „Sjællandske“ læs: „Jydske“.

Side 53 6. l. f. o. „22/9“ læs: „1/10“.

Side 53 8. l. f. o. „hvid/karmoisin/hvid ($\frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$)“ læs: „mørkeblå/gul/sort ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$)“.

Side 53 13. l. f. o. Som 14. l. f. o. tilføjes: „og fornedet et skriftbånd med ordet „Jydske“.

Side 53 21. l. f. n. „Høvelte“ læs: „Århus“.

Side 53 20. l. f. n. „Sjælland og omliggende øer“ læs: „Jylland-Fyn“.

Side 53 19. l. f. n. Efter „Fanebeskrivelse“ tilføjes: „Fanen bærer i korsmidten kong Frederik IX's kronede navnetal. I øverste inderfelt regimentets emblem, i underste inderfelt regimentets navn. Fanespydet er rudeformet med kong Christian IX's kronede navnetal. I øverste fanesøm findes kong Frederik IX's kronede navnetal.“

Side 53 12. l. f. n. „V. E. O. Lawaets“ læs: „W. E. O. Lawaetz“.

Side 53 Mindedagsrubrikken „22/9“ læs: „1/11“. „(1867)“ læs: „(1951)“.

Side 53 6. l. f. n. tilføjes: „A. Brahm: Telegraftrøppernes Tilblivelse. Tidsskrift for Ingeniørofficerer, Kbh. 1956.“

Side 53 1. l. f. n. „1. og 4.“ læs: „2. og 3.“

JYDSKE TELEGRAFREGIMENT

Emblem:

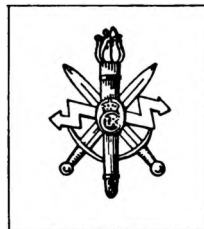
Side 54 1. l. f. o. „Jydske“ læs: „Sjællandske“.

Side 54 2. l. f. o. „TE“ læs: „STGR“.

Side 54 3. l. f. o. „Sjællandske“ læs: „Jydske“. „1947“ læs: „1949“.

Side 54 4. l. f. o. „3/11“ læs: „1/11“.

Side 54 6. l. f. o. Efter „Farver“ læs: „gul/mørkeblå/gul ($\frac{1}{8} + \frac{1}{8} + \frac{1}{8}$)“.

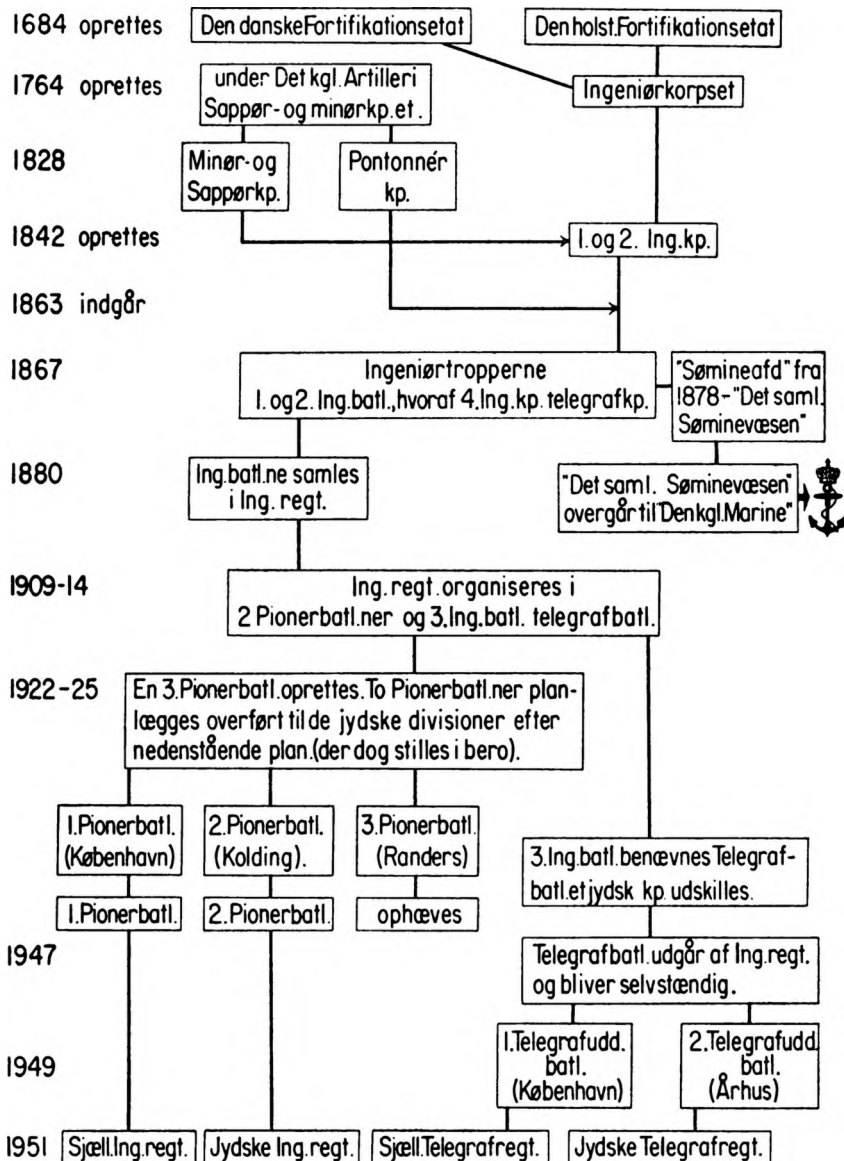

Side 54 12. l. f. o. „og fornedet et skriftbånd med ordet „Jydske““ udgår.

Side 54 14. l. f. o. efter „Garnison“ tilføjes: „Høvelte“.

Side 54 15. l. f. o. „Jylland-Fyn“ læs: „Sjælland og omliggende øer“.

Ingeniør- og telegrafregimenternes udvikling

I stedet for tavlen side 50 indsættes denne.

- Side 54 16. l. f. o. Efter „Fanebeskrivelse“ læs: „Fanen bærer i korsmidten kong Frederik IX's kronede navnetal. I øverste inderfelt regimentets emblem, i underste inderfelt regimentets navn. Fanespydet er rudeformet med kong Christian IX's kronede navnetal. I øverste fanesøm findes kong Frederik IX's kronede navnetal.“
- Side 54 17. l. f. o. „Sjællandske“ læs: „Jydske“.
- Side 54 18. l. f. o. „1947“ læs: „1949“.
- Side 54 19. l. f. o. „2.“ læs: „1.“.
- Side 54 19. l. f. o. efter „regimentet“ tilføjes: „sammen med den gamle stamenhed Telegrafbataillon“.
- Side 54 21. l. f. o. „Sjællandske“ læs: „Jydske“.
- Side 54 Mindedagsrubrikken: „3/11“ læs: „1/11“.
- Side 54 2. l. f. n. „Sjællandsk“ læs: „Jydske“.
- Side 54 1. l. f. n. „2. og 3.“ læs „1. og 4.“.

SJÆLLANDSKE TRAINREGIMENT

- Side 56 2. l. f. o. Efter „Forkort.“ udgår „STR“ og erstattes med „STRR“.
- Side 56 4. l. f. o. „25/7“ læs: „1/11“.
- Side 56 6. l. f. o. Efter „Farver.“ udgår „gul/karmoisin/gul og erstattes med „hvid/karmoisin/hvid“.
- Side 56 7. l. f. n. „I“ læs: „II“.
- Side 56 4. l. f. n. Efter „Soldaterforeninger.“ udgår hele teksten og erstattes med: „Sjællandske Trainregiments Soldaterforening“, Adr.: J. Jørgensen, Dybbøls-gade 12, København V. Afd. i København, Odense og Nykøbing F. Blad: „Trainsoldaten“.
- Side 56 Mindedagsrubrikken „25/7“ læs: „1/11“.

JYDSKE TRAINREGIMENT

- Side 57 2. l. f. o. „JTR“ læs „JTRR“.
- Side 57 4. l. f. o. „3/11“ læs: „1/11“.
- Side 57 6. l. f. n. Efter „Litteratur“ tilføjes: „Boeck, Johnstad-Møller & Hjalb: Danmarks Hær (Kbh. 1934) II s. 46.“.
- Side 57 Mindedagsrubrikken: „3/11“ læs: „1/11“.
- Side 57 3. l. f. n. Efter „Adr.“ udgår teksten og erstattes med: „J. Graugård, Christians-gade 20, Århus. Blad: „Trainposten“.

- Side 58 Alt indtil overskriften „Forsvarsstaben“ udgår og erstattes med:

„FORSVARET OG HÆRENS OVERORDNEDE MYNDIGHEDER OG STABE

Hans Majestæt Kongen er højstbefalende over det samlede forsvar. Hans personlige stab er Adjutantstaben, se side 59.

Forsvarsministeren er øverste ansvarlige myndighed for forsvarets anliggender. Han administrerer Hæren, Den kgl. Marine, Flyvevåbnet og Hjemmeværnet gennem Forsvarsministeriet, hvis embedsmænd dels er militære, dels civile. Personel af Hæren bærer som emblem på uniformens revers en krone på karmoisin underlag. Til hjælp for ministeren ved varetagelse af de militære opgaver er ved forsvarsloven af 1950 oprettet „Forsvarsstyrelsen“, der ledes af Forsvarschefen og iøvrigt består af værnscheferne og chefen for Forsvarsstaben.

Forsvarschefen, der er general eller admiral, er overfor forsvarsministeren ansvarlig for værnenes uddannelse og brugbarhed samt for, at beredskab og forsvarsplaner tilrettelægges efter de givne direktiver. Til hjælp for Forsvarschefen er Forsvarsstaben.“

- Side 58 7.–6. l. f. n. Efter „strategisk“ tilføjes: „og planlæggende“.
- Side 58 5. l. f. n. Efter „der“ indføjes: „består væsentligst af civile videnskabsmænd og som“.

- Side 58 2. l. f. n. Efter „bærer,, læs: „respektive generalinspektørers emblem uden underlag (se side 61–62).“
- Side 59 16. l. f. o. „egeløv“ læs: „laubær“.
- Side 59 efter 20. l. f. o. tilføjes: „*Litteratur*: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær I, side 109.“
- Side 59 21. l. f. o. til og med 28. l. udgår og erstattes med overskriften: „Hærkommandoen“.
- Side 60 13. l. f. o. indsættes:
 „Hærstaben,
 hvis chef er Chefen for Hærens nærmeste medarbejder, tilrettelægger Hærens forsvarsforberedelser i fred og hjælper Chefen for Hæren i ledelsen af Hærens operationer i krig.
 Til tjeneste i Hærstaben og i stabene ved Hærens højere kommandomyndigheder beordres særligt uddannede officerer (generalstabsofficerer). Disse officerer udgjorde tidligere et specielt korps, „Generalstaben“, hvis oprettelse går tilbage til 1808. Ved forsvarsloven af 1950 blev korpset ophævet, men uddannelsen, der er nødvendig for at kunne beklæde stillinger i højere stabe, finder fortsat sted på Forsvarsakademiet. Dette særligt uddannede officerspersonel bærer under tjenstgøringen i højere stabe to snore i guldtrækkerarbejde om venstre arm.“ *Litteratur*: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, I, side 101. P. H. W. Lange: Den danske Generalstabs Historie. København 1886. Generalstaben, 1808–1908. Centraltrykkeriet, Kbh. 1908.
- Side 60 17. l. f. o. Efter „Bælt“ tilføjes: „Styrkerne på Bornholm er underlagt Bornholms Region.“
- Side 61 2. l. f. o. „militære“ læs: „landmilitære“.
- Side 61 efter 20. l. f. o. tilføjes: *Litteratur*: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, I, side 119 og 223.“
- Side 61 16. l. f. n. „ingeniørgeneralen“ læs: „Generalinspektøren for Ingeniørtropperne“.
- Side 61 12. l. f. n. „telegrafgeneralen“ læs: „Generalinspektøren for Telegraftropperne“.
- Side 61 2. l. f. n. „Flyverkorps“ læs: „Flyvekorps“.
- Side 62 21. l. f. o. „til skolen knyttede“ erstattes med: „under Forsvarsministeriet fælles for alle tre værn oprettede“.
- Side 62 13.–10. l. f. n. udgår.
- Side 63 4. l. f. o. Efter „Højskole“ tilføjes: „Hærens Officersskoles næstældste klasse, Hærens Officersskoles officersklasse, Hærens Officersskoles officersklassens ældste afdeling.“
- Side 63 9. l. f. o. efter „1918“) tilføjes: „Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 109.“
- Side 63 10. l. f. o. Efter „traditioner“ tilføjes: „Inspektionshavende kadet bærer en officersringkrave. Alle kadetter bærer skolens emblem på rød/karmoisinrødt underlag på overarmen som kadettegn. Kadetter med gennemsnit ved afgangsexamen på 9,00 eller derover modtager en æressabel af Hans Majestæt Kongen. Frederiksberg Slots Kirke er kirke for Hærens Officersskole. Afholder bl. a. årligt kadetbal, deltager i nordiske kadetstævner og idrætsstævner med øvrige officersskoler.“
- Side 63 Efter 10. l. f. o. tilføjes overskriften „Hærens Fenrikskole“.
- Side 63 Efter 22. l. f. o. tilføjes:
 „Elevbetegnelse: Fenrikelev.
Egenart og traditioner: Alle fenrikelever bærer Hærens Fenrikskoles emblem – der er det samme som Hærens Officersskoles – på hvidt underlag på overarmen som fenrikelevkendetegn. Frederiksberg Slotskirke er tillige Fenrikskolens kirke. Afholder – med særligt ceremoniel – afgangsparade for de beståede fenrikelever samt årligt fenrikskolebal.“
 Forsvarets Gymnasium.
 Denne skole, der er direkte under Forsvarsministeriet og fælles for alle tre værnsgrene, er oprettet ved hærloven af 1951. Den giver udelukkende ci-

vil undervisning til opnåelse af mat.-studentereksamen. En tilsvarende under-til huse på Frederiksberg Slot.

Tidligere navne: Hærens Officersskole yngste klasse, næst yngste klasse, yngste klasse, officersklassens yngste afdeling. Litteratur: P. C. Anning-Petersen: Officerskoler (Kbhvn. 1918). Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 109.

Egenart og traditioner: Vagthavende elev bærer en officersringkrave usanset grad og værn. Alle elever af Hæren bærer emblem som kadetter, men uden underlag. Elever af Den kgl. Marine og Flyvevåbnet bærer intet kendetegn. Slotskirken er tillige gymnasiets kirke.

Forsvarsakademiet.

Forsvarsakademiet, oprettet direkte under Forsvarsministeriet ved hærloven af 1951, har til formål at give officerer af alle tre værn en videregående militærvidenskabelig uddannelse."

Side 64 12. l. f. o. tilføjes: „Intendanturforeningens Medlemsblad“ nr. 12/1951 og nr. 1–2/1952. K. Dahl: Danmarks Flåde, Kbh. 1934, s. 136.

Side 65 Emblembeskrivelsen 1. l. f. n. „egeløv“ læs: „tidselløv og -blomster“.

Side 65 16. l. f. n. Efter „80“ tilføjes: „K. Dahl: Danmarks Flåde, Kbh. 1934, s. 143.“

Side 66 Efter 6. l. f. o. tilføjes „Litteratur: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 92.“

Side 66 10. l. f. o. „Musikere“ læs: „Musikkorps“.

Side 66 6. l. f. n. Efter linien tilføjes: „Soldaterforening: MP-foreningen. Adr.: H. Faxholm, Rødovrevej 361, Vanløse.“

Side 67 7. l. f. o. Efter linien tilføjes: „H. M. Høyberg: Det danske Dyrlegekorps' Historie.“ København 1901.

Side 67 Efter nederste linie tilføjes: „Litteratur: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 200.“

Side 69 25. l. f. o. Efter linien tilføjes: „Litteratur: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 132.“

Side 70 2. l. f. o. Efter linien tilføjes: „Litteratur: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 146.“

Side 70 5. l. f. o. „del af denne krigsenhed“ læs „som træk-, pak- og ridedyr i felten.“ „råder denne“, læs: „rådes der“.

Side 70 6. l. f. o. „ca. 500“ læs: „et mindre antal“.

Side 70 11. l. f. o. Efter „heste“ tilføjes: „så længe de ikke er tilredet kaldet . . .“

Side 70 20. l. f. o. Efter linien tilføjes: „Litteratur: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 134.“

Side 71 1. l. f. n. „og Flådens Kompasvæsen“ læs: „(SAR) og Søværnets Navigationsvæsen“.

Side 71 Efter sidste linie tilføjes: „Litteratur: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 61, 65, 132, 138, 153, 156. Halfdan Barfod: Vor Flåde i Fortid og Nutid, II, side 300, 302, 318, 352.“

Side 72 18. l. f. o. Efter „som“ tilføjes: „Det maritime Hjemmeværn“.

Side 73 16. l. f. o. „Flyver“ læs: „Flyve“.

Side 77 11. l. f. n. „Præstø Rekyllkorps“ læs: „Præstø Amts Rekyllkorps“.

Side 80 6. l. f. o. Efter linien tilføjes:

„Det kgl. Garnisonsbibliotek.

Dette bibliotek, der har til huse i „Officersforeningen i København“, oprettedes 1787 som bibliotek for „Det kgl. militaire Selskab på Giethuset“, men blev efter selskabets opløsning 1818 en selvstændig institution i Hæren.

Litteratur: Boeck, Johnstad Møller & Hjalff: Danmarks Hær, II, side 195.“

Side 82 8. l. f. o. „en af Danske Livregiments lokalforsvarsbatailloner“ læs „Dronningens Livregiment“.

Side 83 18. l. f. o. „SAR“ læs: „KAR“.

Side 83 19. l. f. o. „SAR“ læs: „SØA“.

Side 83 33. l. f. o. „STR“ læs: „STGR“.

Side 83 34. l. f. o. „JTR“ læs: „JTGR“.

HJÆLP OG STØTTE SØGES

Enhver læser af „Kongens tro Regimenter“ der, som udgiverne, erkender det nødvendige i at der altid foreligger en å jourført oversigt over det danske landforsvars historiske, heraldiske og traditionsmæssige egenart, opfordres til at støtte bestræbelserne for at sikre en sådan å jourføring økonomisk.

Trods stoffets store betydning som berøringsflade mellem folk og hær synes interessen for vort forsvars tidløse værdier, såvel i folket som i Hæren, at være så ringe udbredt, at der ingen mulighed findes for gennem salg af et arbejde som det foreliggende at skaffe dækning for omkostningerne ved fremstillingen.

Udgiverne, hhv. forlaget, vil derfor med taknemlighed modtage enhver oplysning, der kan føre til, at der kan findes midler og måder til at hindre, at arbejdet må standses.